

Yıl: 21 Sayı: 473

İŞÇİNİN SESİ

Mayıs 2000

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN! Türkiye Komünist Partisi Merkez Yayın Organı KARKEREN HEMÛ WELATAN YEKBÎN!

1 Mayıs 2000 dünya işçi sınıfına kutlu olsun!

Dünyada ve Türkiye'de emekçiler için öylesine kötü ortamlara, olaylara ve sıkıntılara tanık olunuyor ki, yaşanan toplumsal ilerleme ilk bakışta göze görünmeyebiliyor, yaşamın adeta gerilediği sanılabiliyor. Örneğin, İstanbul'da 1 Mayıs 2000'de yüzbinler, kızıl flamalarla, gür sloganlarla Taksim Meydanı'na akın etmedi, öyleyse 1977'nin de gerisindeyiz diye düşünülebiliyor.

Doğrular her zaman gözle görülen yüzeysellikte olsaydı, bilime hiç gerek kalmazdı. Kalıplara, biçimlere, görüntülere takılmadan, işin özünü yakalamak gerekiyor.

Günümüzde yüzbinler flamalarla, belgilerle Taksim Alanı'na akın etmiyor ama 1 Mayıs artık milyonlarca emekçinin beynine, gönlüne kök salmış durumdadır. 1977'de ayrı duran sendikalar, şimdi 1 Mayıs'ın resmi tatil olması istemini, beraberce ve en doğal hak gibi ortaya koymaktadır. Sermayenin sol partileri epey zamandır 1 Mayıs'a sempatiyle bakıyor görünüyorlardı ama artık neredeyse sermayenin sağ partileri de, Türkeş'in Nazım'dan şiirler okuması gibi, 1 Mayıs yanlısı kesilecekler. Gerçekte, 2000 yılında, işçiler emekçiler olarak 1977'nin çok ilerisindeyiz. Sermayenin tek geçerli silahı, işte bu gerçeğin üstünü örtmek, bizim yüzümüzden atmak zorunda kaldığı bazı ileri adımları kendine maletmektir.

Her ileri adımın kaynağında biz varız. Türkiye'ye demokratikleşmeyi dayatan Avrupa Birliği ise, neden 12 Eylül 1980'de zindanlar tıka basa doldurulduğunda, baskı işkence doruğa çıktığında Türkiye'yi sıkıştırmadı? Neden 12 Eylül uygulamalarını yargıya açacak değişikliklerden şimdi söz ediliyor? Hem de cumhurbaşkanı adayı olan, yıllardır anayasayı uygulama görevini sürdüren kişi tarafından...

Bu gibi olgular, Türkiye'ye demokratikleşmeyi dayatanın, Avrupa Birliği ya da Amerika olmadığını, her yerde demokratikleşmenin tek kaynağı olan dünya emekçileriyle birlikte işçi sınıfımız ve emekçi halkımız olduğunu güzel kanıtlıyor. Gücümüzü flama, belgi, mitinge katılan sayısı gibi biçimsel göstergelerle değil, en başta beyinlerdeki düşünce ve gönüllerdeki sevgi ve kararlılıkla ölçmek gerekiyor. Sermaye, bizi sıkıntılar içinde süründürüp günlük sorunlarla oyalarken, gücümüzü bizden daha iyi ölçüyor.

Yeni bir binyılın eşiğinde, günlük yaşamımızın giderek kötülemesi, sıkıntılar içinde sürünür duruma gelmemiz, küresel emperyalizmin yerli yabancı her türünün, köşeye sıkışmışlıktan, artık yalnızca emeğe değil insanlığa düşman konuma gelmiş olmasının bir yansımasıdır. Buna karşı atılacak en önemli adım, dünya işçilerinin ve emekçilerinin küresel birliği içinde, kendi kollektif gücümüzün farkına varmaktır. Tüm insanlığın, doğanın, bilimin ve sevginin kurtarıcısı olarak işçi sınıfının, gelecek yüzyılda tarihin gidişatına, emek sermaye ayrımının küresel çapta kalkacağı, her bir bireyin mutlu olacağı, her gün 1 Mayıs gibi olacağı için belki 1 Mayıs'ın bile kutlanmayacağı bir insan toplumuna doğru yön vermesi dileğiyle 1 Mayıs 2000 kutlu olsun!

TKP MK
Nisan 2000

GERÇEKTE 1 MAYIS ARTIK MEYDANLARA SIĞMIYOR MİLYONLARIN BEYNİNDE YÜREĞİNDE KUTLANIYOR

Burjuvazi, işçi sınıfına çaktırmadan yaranarak ayakta durma savaşı verirken,sınıf hareketinin muhasebesinde TKP, nicel gücünün çok çok ötesinde, düşünsel, nitel katkısıyla önemlidir. Bunun önündeki engeller düşünülmeli, açıkça tartışılmalı ve giderilmelidir.

EMİNE ENGİN

1 Mayıs, işçilerin birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak anılır. Dünya işçi sınıfı her gün birlik, dayanışma ve mücadele içinde olduğuna ve olması gerektiğine göre, 1 Mayıs'ın bu anlamı semboliktir. Bu sembolikliğin içinde sınıf mücadelesinin bütünsel bir muhasebesini yapmak da önemli bir ağırlık taşır. Dönemecine göre, muhasebe yıllık da, on yıllık da, yüz yıllık da olabilir. 1 Mayıs 2000, kuşkusuz daha geniş kapsamlı bir muhasebe gerektirmektedir.

Görünüş aldatıcıdır

Binyılın dönemecinde, dünyada ve Türkiye'de sınıf mücadelesinin, anlaşılması en can alıcı önem taşıyan özelliği, görünüş ile gerçeğin birbirine taban tabana zıt olduğudur. Gerçekle görüntü hep aynı olsaydı, bilime gerek kalmazdı. Görünüşe takılmayıp gerçeğe ulaşabilmek için bilimsel, yani Marksist bakış açısına büyük bir ihtiyaç vardır.

Görünüşe bakılırsa, işçi sınıfı güçsüz, zavallı bir konumdadır. Grevlerde dünya çapında düşüş var. Sınıf ne alanlara çıkıyor, ne muazzam sol belgiler atıyor. Özellikle, yıllarca sarkık faşist bıyık ile sol kimlikli pos bıyık arasında biçim sa- ⇨

vaşlarının yaşandığı Türkiye'de, güzel pos bıyıklı işçi sayısında da büyük bir azalma oldu. Uzun saçlı, eli gitarlı işçi gençler türedi. Sattılar bıyık mücadelesini...

Burjuvazi ise ya aptal ve deli, ya da ilericiliğin öncülüğünü ele geçirdi. Bakıyoruz dünya çapında barış, adalet, insan hakları, çevre, doğa vb. vb. diye çırpınıyor. Hep insanlar ölmesin diye, birilerini birilerinden kurtarmak için uğraşıyor ama ne hikmetse oluk oluk kan akıyor. Burjuvazinin Türkiye'deki parçası, durduk yerde demokratikleşme diye kıvranıyor. Demokratikleşmeden yana cumhurbaşkanı çıkarmak için, sanki biz engel oluyormuşuz gibi, ha bre uğraşıyor.

Ne raslantıdır ki, 1 Mayıs'ın hemen öncesinde Milli Güvenlik Kurulu bir açıklama yapıyor ve milletimizin mutlu bir gelecek kurmak için huzur içinde, birlik beraberlik içinde çalıştığının gözlendiğini duyuruyor. Biz de tam, eh, artık deyip, milli birlik için elimizi karanlığa uzatacakken, bir de ne görelim: Galatasaray-Leeds maçından sonra bile, köprüden intihara kalkışan Fenerbahçeli, adeta, kör bir kurşuna hedef olmamak için evinde pencerelerden uzakta oturup, gürültü kirliliğine ve kutlamanın vahşiliğine küfür eden milyonlara tercümanlık ediyor. Yani Galatasaray'ın golleri bile ortak bir milli huzur yaratmaya yetmiyor...

Görünüşe takılmayıp gerçeğe ulaşabilmek için bilimsel bakış açısına, Marksizm'e ihtiyaç olduğunu söyledik. Başka bir deyişle gerçek her zaman aşikar bir biçimde ortada olmayabiliyor. Ama gerçek, yerin yedi kat altında da değildir, her zaman şöyle ya da böyle yansıyordur. Yeter ki biz, neyin nereden nasıl yansıdığını anlayabilelim. Bilim işte bunun için gerekiyor. 16. yüzyıldan beri tanıdığımız burjuvazinin yukarıda saydığımız türden "pozitif" gösterişli uğraşları, büyük bir korku duyduğu işçi sınıfının devasa gücünü yansıtan bir aynadır. Burjuvazi işçi sınıfına çaktırmadan yaranarak ayakta durma savaşı veriyor. Asıl güçsüz ve zavallı durumda olan odur. Asıl büyük güç ise dünya işçi sınıfıdır.

Bıyık savaşlarından beyin savaşlarına

Bıyık savaşlarına geri dönecek olursak. 1970-1980 yılları arasında TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın bıyığı en güzeliydi. Ama n'oldi? Bıyık devrim getirmedi. Güzel bir gelişme yaşıyoruz. Nitelikler artık beyinlerde yüreklerde aranmalıdır. Eskiden faşistleri simgeleyen sarkık bıyık, artık onları simgelemekten çıkıyor. 1 Mayıs da artık yalnızca belirli bir günde, belirli bir alanda belgi bağıran insanları simgelemekten çıkıyor. Evet 50 bin kişi eyleme katıldı ama Türkiye nüfusunun büyük çoğunluğu 1 Mayıs'tan yanadır.

Bu yıl sendikalar resmi tatil istediler, kabul edilmedi. Bu, durumları ters yansıtma oyunudur. Gelecek yıl 1 Mayıs büyük olasılıkla resmi tatil ilan edilecek. Buna mecburlar. Mecbur olduklarını gizlemek için, istendi istendi vermedik, ama haydi verelim deyip, sözde lütuf yapacaklar.

Sosyal bilimlerde bir kural vardır. Birşey bir kez ortaya çıktıktan sonra, çok basitmiş gibi görünür. Gerçekten de ortada çok basit gibi görünen bir durum var. Burjuvazi güçlü numarası çekiyor, bunun böyle olduğunu sergileyici türden oyunlar oynuyor. Yalancı şahitliğini de sol harekete yaptırıyor. Örneğin, faşizm var diyenlere gerçekten faşist gibi davranıyor ki onlar bu fikrin propagandasını yaparak burjuvaziyi ürkütücü göstersinler.

Halk bu numarayı yemiyor, haklı olarak durumları şaşırtıcı, garip buluyor ve dolayısıyla da konturpiyede kalıyor. Böyle bir nedenle halk, yapılan ne idüğü belirsiz baskıya anında karşı çıkamayınca, sol bu kez başlıyor, halk geri, cahil, bilinçsiz diye konuşarak yine burjuvazinin istediği propagandayı yapmaya. Sanal ortam yaratılıyor. Sol, burjuvaziye dönüp de, sen neye güveniyorsun, ezici çoğunluk sana karşı, amma da yüzsüzsün dese, ortam birden gerçeğe dönüşecek. Gerçeğe dönüştüğü anda halkın üzerine polisi de orduyu da süremezler. Ordunun tabanı açıktan halka saldırıyı reddeder, polisi ise halkın elinden "biz bile" kurtaramayız. Polis vatandaş çok zor durumdadır, artık korkudan saldırmaktadır.

Dünya çapında sermaye büyük bir açmaz içindedir. Oyunlarla işini yürütmektedir. Türkiye'de bu daha da geçerlidir. Zayıf halka Türkiye emperyalist olana kadar zincir çürüdü. Dolayısıyla bu kez de o yüzden, yine zayıf halkadır.

Dünyada sayılı birkaç ülke dışında herkes emperyalist oldu ya da olmak üzere. Bu, emperyalist zincirin zayıf halkası kavramındaki özelliklerin emperyalist zincirin tümünde yansımaya başlaması demektir. İç savaşı önlemek için emperyalist olacaksın sözü artık dünya için geçerlilik kazanıyor. İyi de, nereye doğru emperyalistleşecekler? Merih'i mi sömürecekler?

Bu ve bunun gibi, dünya çapında önem taşıyan, yoldaşça tartışılması zorunlu olan çok konu var. Var olmasına var da, partide bazı yoldaşlarımız ne yapıyorlar?

Asıl tartışılması gerekenleri neden tartışamadığımızın açık tartışılması gerekiyor.

Sözünü ettiğimiz önemli konuların bir bölümü *Sosyalizm Nedir* kitabında dile getirildi. Kitaptaki fikirler yanlışsa eleştirilmelidir, doğruysa, zincirleme, programatik birçok yargı gözden geçirilmelidir.

R.Yürükoğlu'nun *Büyük Dönemeç* başlıklı yazısı da çok önemli bazı konuları gündeme getirmektedir.

Hem kitabın, hem yazının ana fikirlerine şiddetle katıldığım halde, konunun daha da gelişmesi, ya da gerekçelendirilmesi açısından tartışılmasında yarar gördüğüm birçok yan var. Bu da çok doğal. Ama bazı yoldaşlarımız, bilerek bilmeyerek, yersiz konularla bu tartışmanın önünü tıkıyorlar.

Bir kez, komünist kişi ve gurupların çoğunun *İşçinin Sesi* kadrolarından beklediği, sınıf hareketinin önünü açıcı fikirlerin, dayatma biçiminde değil, tartışılabilirliğin dinamizmi içinde getirilmesidir. Bu haklı ve iyi bir beklentidir. Bunun önündeki engeller neyse herkesçe bilinmeli ve giderilmelidir.

İkincisi, sınıf hareketinde en başta fikirsel düzeyde olmak üzere, her açıdan çok önemli rolü olmuş bir örgüt neden kendinden beklenenleri yerine getirmekle (örneğin RY'nin yazdıkları) getirmemek (örneğin yazılanların tartışılması yerine hiç yeri olmaması gereken konuların gündeme getirilmesi) arasında bocalıyor? 1 Mayıs 2000'de sınıf mücadelesinin muhasebesi bizim partimizdeki durumlar dışlanarak yapılamaz.

Üçüncüsü, 1974'ten beri *İşçinin Sesi*'nde doğru ya da yanlış, ama her durumda en temiz fikir namusuyla yazı yazdım, bundan sonra da ancak böyle yazabilirim. Fikir namusum, tartışılması gerekenlerin neden tartışılamadığının açıkça tartışılması yönünde baskı yapıyor. Bu nedenlerle, kendimce bir başlangıç yapacağım.

Bir yazı çıkıyor, artık legal çalışmanın gerekli olduğunu dile getiriyor. Buna fikirsel düzeyde olumlu ya da olumsuz fazla bir tepki gelmiyor, ama şöyle bir olay oluyor: Eski sempatizanlardan bir vatandaş yazıyı okuyor ve çok beğeniyor. O akşam içki içiyor ve sarhoş olarak, yanındakilere, legal parti kurup sizden hesap soracağız türünden birşeyler söylüyor. İçkinin etkisiyle söylenen bu söz, orada bulunan biri tarafından bir başkasına aktarılıyor ve oradan da dönüp "siz bizden habersiz legal parti kuruyormuşsunuz" diye geri geliyor. Fıkra bile olamayacak kadar trajikomik bir olay.

Ayrıca, hepimiz bir konuda yargıya varmadan önce iyice araştırıp öğrenmekle yükümlü değil miyiz? Gereksiz yere gündeme sürüklenen başka konularda da aynı haksızlığın yapıldığının farkında değil miyiz? Haksızlığa karşı haklılık için mücadeleye soyunmuş bizler böyle haksızlık yaparsak, bu halk bize neden ve nasıl güvensin?

Açıkçası, 10. kongreden bu yana, parti olarak, son derece önemli zaman ve enerji kaybettiğimizi düşünüyorum. Ancak kanımca o konular da eğer noktalanmayacaksa açıkça tartışılsın. Tartışılsın ki tükenip son bulsun.

"Asıl tartışılması gerekenleri neden tartışamadığımızın açık tartışılması gerekiyor" dedim. Ben gündeme getirilen yersiz ve mesnetsiz konular yüzünden asıl önemli konuları tartışamadığımızı söylüyorum.

1 Mayıs'da muhasebe yaparken böyle bir yazı yazarak, TKP sınıf hareketinin muhasebesinde, nicel gücünün çok çok ötesinde, nitel, düşünsel katkısıyla önemlidir diyorum ve bu katkının önünün tıkanmaması dileğiyle tüm yoldaşların 1 Mayısı'nı kutluyorum. ●

DEĞİŞİMİN YÖNÜ

MEHMET BAYRAKTAR
TKP MK Sekreteri

Türkiye güçlü olduğunu gösteriyor

Türkiye, gerek coğrafi konumu, gerek tarihsel bağları nedeniyle, her zaman stratejik bir konuma sahip oldu ve bu anlayışla davrandı.

Bu davranış asıl olarak dünya dengelerine göre belirleniyordu. 20. Yüzyılın en önemli olayı Büyük Ekim Devrimi'nin getirdiği yeni durum nedeniyle ülkenin konumu büyük bir stratejik önem kazanmıştı.

Ülke burjuvazisi ve emperyalizm bu durumu iyi kullandılar. İşçi sınıfı ve halk kesimleri de bu durumdan kendi paylarına düşeni aldılar. Parti olarak biz de, bize düşeni aldık, almaya da devam ediyoruz!

Ülkeyi yönetenler, bu süreç içinde yeri geldi karşı devrim örgütledi, yeri geldi sessiz kaldı, yeri geldi yok ettiler. Kısaca devlet kendi devamlılığı için ne gerekiyorsa yaptı, yapıyor.

Nesnel gelişmeler herşeye rağmen bu gidişatı zorladı, zaman zaman değiştirdi, devleti ödünler vermeye, toplumsal gelişmenin yönünde adım atmaya zorladı.

1923'de İzmir İktisat Kongresinde gelişmenin yönünü belirleyen devlet, 1944'de faşizmin dünya ölçeğindeki saldırılarını savaşa girmeden ama sıkıntının tüm boyutlarını ülke içine yansıtarak atlattı. 1960' larda dünyadaki gelişmelerden de etkilenerek, Anayasadaki kısmi demokratik dönüşümleri yarattı. *Zayıf Halka* kitabında belirtildiği gibi, "yurdumuz 1968'lerden bu yana sürekli olarak ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımlara sahne oluyor.Türkiye 1968'lerden 1980' e dek zaman zaman ilerleyen, gerileyen ama giderek yükselen, olgunlaşan bir süreç içinde devrimci durum yaşamıştır."

Bu gelişmeler ülkenin nesnelliği olmuş, devlet halk ve işçi sınıfı karşısında bu sıkıntıları hem atlatmada, hem de derinleştirmede işlev görerek günümüze gelmiştir.

Günümüzde **birincisi**, Sovyetler Birliği'nin çözülmesi ile burjuvazinin elindeki en büyük silah boşa çıkmıştır. Bu nedenle bu olgu en çok ülkemiz işçi sınıfina ve onun politik parti ve guruplarına yaramıştır. (Komşuluk nedeniyle.) Bu avantaj, geniş halk yığınlarına, onların devleti sıkıştırması, sorgulaması açısından yaramıştır. Bu süreci halkın çok iyi anlamasına karşın, siyasal örgütler aynı oranda anlayamamış, hatta moral bozukluğu, dağılmalar, çürümeler yaşamıştır.

İkincisi, ülkenin doğu ve güneydoğusunda süren uzun savaşta devlet bu olayı kendi lehine çevirmek için elinden geleni yapmıştır.Yer yer, bunu dış ilişkilerinde koz olarak kullanmıştır. Kürt gerçeğini gizlemeye çalışmış ve geleceğin Türkiye'sinde ordunun da zayıf yanını (savaş yaşamamış ordu) tamamlama fırsatı yakalamıştır.

Bu savaşta Kürt halkı yenilmedi, halk savaşının ardından kendini uluslararası platforma çıkardı. Bu çetin mücadelede örgütünü, PKK'yı yarattı. Bu gelişme, ülkeyi bir de bu açıdan, şu noktaya getirdi: "İç savaşı önlemek istiyorsan emperyalist olacaksın!"

Bu savaşın noktalanması ile birlikte halk devleti ikinci defa büyük oranda sıkıştırdı.

Üçüncüsü, ülkenin 'laik ülke' (ılımlı islam ülkesi) imajı için birçok yol denendi. Bunu yaparken emperyalizmle birlikte hareket edildi.

Bu aynı zamanda devletin dış politikadaki üstünlüğünü, ve de bulunduğu kritik yerin değerini bilerek davrandığını gösterdi.

Dördüncüsü, belki de en önemlisi, toplumsal doku çok hareketlidir. Nüfusun genç oluşu ve eğitimin yükselmesi bu doku hareketliliğini sağlamada en önemli etken olmuştur. Araştırmalara göre ülkede yaşam biçimi değişiyor. Toplumun %60'dan fazlasının kentlerde yaşaması, toplumsal gelişmelerden hızlı etkilenmesini sağlıyor.

Yine araştırmalar, 1995 yılında eşlerin çalışma oranı %7 iken, dört yılda bu oranın %13'e çıktığını gösteriyor. İşçi ailelerinin %47'si tek çocuk, %29'u iki çocuk, %17'si üç çocuk sahibi. Bu oranlar çok çocuklu aileden, çekirdek aileye geçişin önemli belirtilerini veriyor.

Eğitimin ana yönü olarak, teknolojinin akıl almaz, aynı zamanda sınır tanımaz hızının ülkemize yansımasının sonuçlarını yaşıyoruz. TKP'nin 6. Programı'nda belirtildiği gibi, *"günümüzde, işçi sınıfının dünya ölçeğindeki tek geçerli stratejisi, bilimsel-teknolojik devrim üzerine kurulu stratejidir. Bilimsel-teknolojik devrimin yayılmasını sağlayacak, kapitalist sistemin açmazlarını savaşla çözmesine karşı duracak ve halkları bilimsel teknolojik devrimden sosyalist devrime ulaştıracak bir strateji."*

Ülkemizde teknolojinin hızla yayılışındaki en belirgin özellik, teknoloji kullananların büyük kesiminin genç kuşak oluşudur.

Bugün hangi nedenle olursa olsun eve giren gazete oranı dünden çok ilerdedir. Cep telefonundan viza kartlarına, otomobilden bilgisayara kadar teknoloji kullanımı hızla yükselmektedir.

Tüm bunlar ülkenin AB'yle ilişkilerindeki gelişmelere paralel olarak, hızlanarak ilerlemektedir. Yürükoğlu Yoldaşının dediği gibi, "ne oldu da AB birden bire Türkiye'den yana konuşmaya başladı? Amerikan baskısı mı? ABD her zaman yapıyordu bu baskıyı." O zaman olan, işin nesnelliği. Yukarıda saydığımız bir çok etkenin üstüste düşmesi yaptırıyor bunları. Devlet de sıkışıyor. Biz mi sıkıştırıyoruz, öteki örgütler mi? Kesinlikle hayır. Sıkıştıran toplumsal gelişme. Toplumsal gelişme herkesi yeniden sorguluyor, sıkıştırıyor. *Büyük Dönemeç* yazısında belirtildiği gibi, "Türkiyenin ekonomik gücü artıyor, jeopolitik önemi artıyor ve Türkiye emperyalist hiyararşide üst sıralara yükseliyor."

Toplumsal gelişme tüm örgütleri bu değişimlere karşı tavır koyma yönünde sıkıştırıyor, ileriye adım attırma yönünde sıkıştırıyor. Devleti de aynı noktada sıkıştırıyor. Dünyadaki bu hızlı gelişme, dün yansıması yıllar alabiliyordu, bugün daha kısa sürelerde yansıyor. Bu yansıma her kesimin aynı zamanda daha pratik, daha dinamik olması gerektiğine işaret ediyor.

Kendimizi sorgulamalıyız

Toplumun bu kadar dinamik ve gelişmeye açık olduğu süreci yaşarken kendimizi hakkıyla sorgulayamazsak, sürecin neresinde kalacağımızı herkes kendi adına hesap etmelidir. TKP 6. Programı'nda şöyle der: *"Türkiye Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan bir sınıf partisidir. Komünist partisinin, proletaryanın bir bütün olarak çıkarlarından öteye çıkarı yoktur. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşının çeşitli gelişme aşamalarında her yerde ve her zaman hareketin bir bütün olarak çıkarlarını temsil eder."*

Aynı programda eleştiri-özeleştiri üzerine şunlar yazılıdır: *"Bireysel ve kollektif düzeyde eleştiri-özeleştiri, komünist partisinin birliği, gelişmesi, büyümesi için ilk koşuldur.* ⇨

Amacı partinin işçi sınıfına, insanlığa hizmet yeteneğini sürekli olarak güçlendirmektir. Eleştiri, eleştirilen bireyi ya da kollektifi yıkmak değil, partinin ortak amacına katkısını arttırmak amacını güder. Eleştirilen tutumun sınıfın ve partinin çıkarlarına neden uymadığını gösterir. Burjuva ve küçük burjuva etkiler sürekli olarak partinin üzerinde basınç yapar, partiye sızar. Bireylerin ya da kollektiflerin raslantısal hataları, düzeltilmezse eğilim, hatta sapma durumunu alabilir. Eleştiri-özeleştiri bu tehlikeye karşı en etkin silahlardan biridir."

Toplumda bu süreç çok daha hızlı, çok daha açık, çok daha demokratik işliyor. Hepimizin bu partide oluş nedeni belli olmasına rağmen kimi zaman niyetlerden bağımsız, kimi zaman da niyetli olarak bu maddeden sapılmıştır. Bu sapış da doğal olarak "biz nasıl bir partiyiz"i zaman zaman gündeme getirmiştir. Bu geliş sıralarında komünist bilince yakın olanlar daha olumlu, hoşgörülü, topluma, sınıfa karşı daha duyarlı olmuş, komünist bilinçten nasibini alamamış, partiye bir nedenle (çevre, bölge vb.,) girmiş birçok insan da tam tersi partinin, toplumun ve sınıfın önünde olması gereken noktadan uzaklaşmasına hizmet etmiştir.

Dünyada ve ülkede gelişen yeni ortam, her şeyi ama her şeyi açığa çıkarıyor, birer birer acımasızca ortaya seriyor, serecek. Özellikle 90'lı yıllarla başlayan farklı boyutlarda sorgulama (açıklık, demokratik davranış), örgütlenme tutum ve davranışlarını da yeniden sorgulama gereği yaratmıştır. Bu durum, çalışma yaşamından çevreye, demokrasi mücadelesinin çok değişik boyutlarına kadar hayatın her alanında kendisini hissettirmektedir.

Kısaca toplum çok dinamik, alabildiğince demokrasi isteyen ve bunu zorlayan, birçok konuda devrimci, tutum içindedir. Karşısında ona uygun tutum, yetenek, örgütlülük ve de demokratiklik içinde davranmayan hiçbir kişiyi, örgütü kabul etmeyecek yola girmiştir.

Toplum, kendisiyle dayanışma içinde olan, onun çıkarlarına hizmet edecek, onu yaşamda rahatlatacak davranışların ardından gidiyor. Şimdi kendimizi açıktan ama abartmadan sorgulayalım.

Bu ülke 17 Ağustos'da çok ağır bir depremle karşı karşıya kaldı. Hangi nedenle olursa olsun ilk on günde devleti yanında görmedi. Peki bizi gördü mü? Her yoldaşım kendini sorgulasın. Halkın yanında olamadık. Peki, dar anlamda söylüyorum, o bölgelerdeki yoldaşların yanında olabildik mi? Olamadık! O yoldaşlar, partili olarak yapması gerekenleri yaptı mı? Onlar da yapamadı. Ne demek istiyorum? Biz işin neresindeyiz? TV karşısından ah vahla bu ülkede, ya da ülke dışından sorunları çözme şansımız var mı? Belki acı ama en üst noktasına dek direktifle örgütlenemeyen, bunun hissini alamamış insan topluluğunu, dinamik, kendi yaralarını sarmak için tırnakları sökülürcesine toprağın altından canlı cansız insan çıkaranlara nasıl tercih edeceğiz? Bunu biz sorgulamazsak, halk bizi sorgular, sorguluyor. (Bu konuda kimi bölge yoldaşları duyarlı oldular. Bunlar yerel olduğu için genelleştirmiyorum.)

Son olarak aylık derginin yazı işleri sorumlusu yoldaşımız trafik kazasında hayatını kaybetti. Bu dergiyi okuyan birinci dereceden yoldaşlar var. Okur kesimi var. Bu durum insan dayanışmasının en üst noktası. Duyuru olarak, ulaşılması gereken ilişki ağında ulaşıldı. İş kalıyor bunun devamına, yani cenazeye, ailesine, kısaca kendimize karşı sorumluluklarımıza.

Yoldaştan, yoldaşım olmasından birkez daha mutlu oldum cenazede. Neden biliyor musunuz? Yaklaşık 5 yıl önce çıktığı işindeki arkadaşları otobüslerle geldiler cenazesine. En son çalıştığı fabrikadaki arkadaşları da yığınsal geldiler. Antalya'dan, İzmir'den, Zonguldak'tan. Ankara'dan yüksek okul arkadaşları da vardı. Yaşamını var eden kalabalık, canlı, moralli komünist olmasında, partiye girmesinde kan sağlayanlar oradaydı. Ama yazı işleri sorumluluğunu üstlendiği derginin okurları, yoldaşları yoktu. Peki bundan sonra ne yapacağız Kemal için? Bunu sorgulamamız gerekiyor.

Tüm bunları, bulunduğumuz durumu iyi anlayalım diye, iyi çözümleyelim diye söylüyorum. Hem kendi geçmişimizden, hem eleştiri yöneltti ğimiz örgütlerden bugün daha geri noktaya düşmüşüz. Topluca düşmüşüz.

Direnmeyi çalışmada, demokratiklikte, hoşgörüde ve düşünce zenginliğinde gösterelim.

Abartma değil, şu an ülke örgütünde iyi bir iletişim, karşılıklı saygı, dar ama biribirini tanıyan bir ekip çalışması içinde yürüyen bir durum var. Yurtdışı olarak da belirli zamanlarda görüşerek parti içinde neredeyse tanımadığım kimse kalmadı (bir iki yoldaş hariç). Bu nedenle daha net konuşuyorum. Kısaca iletişim, planlama, denetim, mantığı çerçevesinde işliyor. İşliyor ama hayatta olmamız gereken noktada değiliz. Neden? İşte burasını sorgulamalıyız. Varlık gösteremeyişimizi sorgulamalıyız.

Kimi korkular var. Korkunun ecele faydası yok. Su ne yana akıyorsa o yana gideceğiz. Gidişin biçimi bize bağlı. Ya kütük gibi suyun kıvrımlarına çarpa çarpa (parçalanma, yok olma tehlikesini taşıyarak) ya da suyun akış şekline göre, önüne çıkacak engellere göre yön belirleyerek, bilinçli, fedakar, coşku ve moralle ve iyi bir ahenkle yürüyeceğiz.

Ülke için söylüyorum, toplum düşüncedeki bizi biliyor. Ama pratikte aradığı biz değiliz. İşte kimi yoldaşların korkusu burada. Toplum gerçekten düşünceyi bulacak ama seni de savurup atacak. Çünkü sen halkın, sınıfın temsilcisi olduğunu söylüyorsun ama onu hep yalnız bırakıyorsun. Onu işten attıklarında yanında olmuyorsun, evi yıkıldığında yanında olmuyorsun, enkaz altında kaldığında onu oradan çıkarmıyorsun, polis dövdüğünde yoksun, hastanede yanlış ilaç verildiği için kavga ettiğinde yoksun, kısaca sen yoksun. O nedenle korkmakta haklısın.

Türkiye Komünist Partisi, Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmine bağlı komünistlerin gönüllü birliği, işçi sınıfının ideolojik-siyasal öncüsü olan bir sınıf partisidir. Yürükoğlu Yoldaşımın dediği gibi, "komünist yetişkinliği bilinçle ilgilidir." Bilinç eksikliğini sen değil, halkın, sınıfın pratik yaşamında yer alamayış yaratıyor.

Sınıf, halk çözüm üretmede hiç bir zaman bir yönteme takılmıyor. Ya biz?

Bazı yoldaşlarda davranışlar alışkanlıklara, alışkanlıklar yaşam biçimine dönüşüyor. Yaşam biçimi komünistlik olmalı ama baktığımızda, geldiğimiz yaşam biçimi başlandığı noktadan çok farklı, komünist yaşam biçiminin yanından geçmiyor. Zaten bu nedenle illegalite yaşam biçimi oluyor. Çünkü o zaman çevresine hesap vermiyor.

Öyle bir yaşam biçimi ki, kimse sana "ne yapıyorsun"u soramıyor. Daha doğrusu sen bunun önemli bir unsuru oluyorsun. Bunu herşeyinle en yakınındakine hissettiriyorsun. "Bana soru sorma!"

Bu durumun açığa çıkmasından çekinen yoldaşlar var. Devletten gizlenmenin mantığını anlıyorum. Ama bunu bir yaşam biçimi yaparsan, Osmanlı hilesini yutmuş olursun. Gizli diye diye kimse yahu neden gizli demiyor. Bu sorunu nasıl aşacağımızı tartışmada, açık tartışma alışkanlığını geliştirememiş bir KP'sinde zorlanıyoruz.

Korkunun kaynağı güvensizlik. Güvensizlik ise iletişimsizlikten kaynaklanıyor. Bu da bir davranış şekli olmuş. Hadi bujuvaziyi anlıyorum, izin vermiyor, kaba-ince yöntemlerle yok ediyor. Ama kendi tarihimizde, yalnızca geçen 20 kusür yılda değil, farklı mı olmuş? Biz de izin vermemişiz farklı düşüncenin tartışılmasına.

Devlet yöntem bulmuş rakibini yok etmek için. Biz de yöntemler bulmuşuz. Polis demişiz, hizip demişiz, klik demişiz, birşeyler demişiz, objektif olarak düşmana hizmet etmişiz. O bizi bölmek, yok etmek, etkisizleştirmek için uğraşmıyor mu? Bu da yöntemlerinden bir tanesi. Devlet, devamlılığı için ne gerekiyorsa yapmış, yapmaya devam ediyor. Biz ise sosyalizm, komünizm için yapmamız gerekenleri ne yazık ki yapamaz bir noktaya gelmişiz.

Birşeyler yapma! Çünkü yapmak gerçekten zor. Bir başarı binlerce nedenin yanyana gelmesiyle oluşuyor. Kolay olmuyor. "Ütopik" olanı gerçeğe dönüştürmüş gönüllü insanlar topluluğu olmamıza karşın. Yapmanın ve sürdürmenin bin çeşit yolunu bulma ve hayata geçirme yerine, ne yazık ki yıkmanın bin çeşit yöntemlerini bulmada zorlanmıyoruz. Onları bulmada çok pratik davranabiliyoruz. İşte bu yaptıklarımız şimdi bizi korkutuyor.

Korkutmakta haklı çünkü yaşam yeni gelişen süreçte farklı yürüyor. İşte bunu yoldaşlar iyi anladılar. Doğal olarak uygulamada farklı davrananlar çıkacak ama bir kesim var ki gerçekten iyi anladı. Yükü asıl taşıyacak olan da bu kesim.

İşte bu mücadele, bizim nerede olduğumuzu, ne için çaba harcadığımızı gösterecek. ●

OLAĞANÜSTÜ KONGREYE DOĞRU DÜNYA, TÜRKİYE VE TKP

R. YÜRÜKOĞLU

DÜNYA

1999 yılında toplanan TKP 10. Kongresi, ana kararında şu önemli saptamayı yaptı:

> Dünya, Sovyetler Birliği'nin yıkılmasının ardından, tek merkezli bir yapı kazandı ve emperyalizm II. Savaştan bu yana görülmedik bir pervasızlık içine girdi. Bu durum, belki çok özel koşullara sahip bir iki ülke dışında, tüm dünya ülkeleri için silahlı propagandayı öne alan bir stratejinin önünü kapattı.

Bunun ardından, Eylül 1999'da yeni MK, kardeş komünist partilerine gönderdiği mektubunda, yukarıdaki saptamayı irdeledi. Şöyle dedi:

> Dünyaya baktığımızda, yeni dönem diye adlandırabileceğimiz son on yıl içinde güçler dengesinde olağanüstü değişiklikler görüyoruz... Dünya emperyalizmi ve özellikle onun zirvesindeki ABD yetmiş yıldır kendi varlığına tehlike oluşturan bir "karşı-güç"ten kılını kıpırdatmadan kurtuldu. Hemen ardından da, kendi ekonomik ve siyasal çıkarları temelindeki tercihlerini, dünya halklarına dayatmaya başladı... Uluslararası yasalar ve anlaşmalar hiçbir dönemde bu son on yılda olduğu denli çiğnenmedi.
>
> Bu ortamda, bırakalım silahlı propagandayı temel alarak devrime ulaşmayı amaçlayan bir siyasetin başarı şansının hemen hemen yok olduğunu, en iyi koşullarda halkın ezici çoğunluğunun aktif, hattâ silahlı desteğini alabilmiş bir komünist partisi bile, bugün siyasal devrimi başarmak için, emperyalizmin doğrudan askersel müdahalesine karşı durabilme hesaplarını yapabilmek zorundadır... Devrimleri boğma girişimleri tabii ki yeni bir olgu değildir. Bugün yeni olan durum, bunun artık pervasızca, kurumsallaşmış bir kural olarak uygulanmasıdır.

Bu metinlerde söylenenler, olguları yansıtmaktadır. Son dönemde dünyanın her yanında silahı başa alan hareketlerde önemli bir güçten düşme gözlenmektedir. Çünkü, yığınlar, durumu bizlerden önce kavramıştır.

Yugostlavya savaşında Sırp halkı ve liderliği dramatik bir açmazla karşılaştı: Ya hiçbir anlaşmayı kabul etmeyecek ve büyük çaplı bir jenosit tehlikesiyle karşı karşıya kalacaktı, ya da uzlaşmayı kabul edecekti. Uzlaşmayı kabul etti.

Bu uzlaşma NATO'ya çok elverişli koşullar sağlayan *uluslararası güç dengesinin anlatımıydı, bu dengenin sonucuydu.* Uluslararası koşullar, direnişin zaferle bitmesine izin vermedi.

PKK'nin son 10 yılda yürüttüğü silahlı mücadeleye de, dünyada bugüne dek en elverişli koşullarda yürütülen gerilla mücadelesi denebilir: Bu mücadele, Kürt halkının büyük çoğunluğunun aktif desteğini kazanmıştı. Güçsüz bir siyasal yapı karşısında yürütüldü. Halkın güvenini yitirmiş bir devlet ve parlamento, güçsüz ve ömürsüz hükümetler, burjuvazinin irade birliğinin parçalanmışlığı vb. Sonra, mücadele son derece elverişli bir coğrafyada yürütüldü. Silahlı mücadelenin son derece elverişli bir sınır-ötesi vardı. Türkiye'ye düşman ülkeler: Suriye, İran, Ermenistan, Yunanistan; merkezi otorite boşluğu yaşayan bir Kuzey Irak. Bu mücadele dünya ölçeğinde birinci sınıf bir kurmaylık, istihbarat ve planlama desteğine sahipti. Suriye gizli servisinin, dünyanın en iyileri arasında olduğu bilinir. Mücadele, büyük bir uluslararası desteğe sahipti. Çeşitli nedenlerle Türkiye'ye dostluk gütmeyen çeşitli Avrupa devletlerinin ve bu ülkelerde Kürt halkının haklı davasını benimseyen toplum kesimlerinin desteği arkasındaydı. Mücadele son derece güçlü bir mali yapıya sahipti.

Bu olağanüstü avantajlara karşın, Kürt gerilla mücadelesi, Türkiye silahlı güçleri karşısında, yenilgiyle sonuçlandı. Çünkü emperyalizmin rakipsiz patronu ABD, Türkiye'nin yanında durdu. *Uluslararası koşullar, Kürt gerilla mücadelesinin başarı kazanmasına izin vermedi.*

Bugün tüm olguların gösterdiği bir gerçek vardır: Dünya tarihsel bir dönemeçtedir. Olağanüstü hızla gelişen üretken güçlerin çapı ve üretim süreçlerinin giderek birbirine bağlanması, ekonominin küreselleşmesini getirmiştir, dayatmıştır.

Kimin, hangi gücün eliyle yürürse yürüsün, bu, geri döndürülemez (döndürmeye çalışmak da gericilik olur!), kalıcı bir gelişmedir. Üretken güçlerin ulaştığı boyuttan kaynaklanan, nesnel bir eğilimdir ama bugün emperyalistler eliyle yürümektedir. Bu ikisini birbirinden ayırabilmek, günümüz dünyasını ve yarınları anlayabilmede ve sahte devrimci konumlar almamada kilittir.

Küreselleşme, dünya pazarlarında kim etkinse, onun eliyle yürüyecek ama yürüyecektir. Ve bu nesnel eğilim, komünizmi içinde taşıyan, komünizmi yakınlaştıran, komünizmi giderek bir zorunluluk durumuna getirecek olan eğilimdir.

Küreselleşme nesnel eğilimini saptadıktan ve ama bu eğilimin bugün emperyalizm eliyle yürüdüğünü belirledikten sonra, bu nesnel sürece emperyalizmin getirdiği olumsuzlukları ortaya koymak ve bu olumsuzluklara karşı mücadele vermek görevimiz vardır.

İşte bu anlamda dünya bugün keskin bir dönemeçtedir. Bu dönemeç, tüm dünya ülkeleri ve halkları üzerinde emperyalizmin açık askersel egemenlik için harekete geçmişliğini yansıtmaktadır. Bu, uluslararası kapitalizm ve onun en güçlü devletlerinin gerçekleştirmek istedikleri yeni siyasal düzendir, "**yeni dünya düzeni**"dir.

Bu gelişmeler, tüm dünya ölçeğinde geniş, çok yönlü ve çok merkezli, birleşik bir barış hareketinin yeniden yükseltilmesini mutlak bir zorunluluk olarak dayatmaktadır.

Bu gelişmelerin bir sonucu olarak da, dünyada bugün silahlı propaganda ve silahlı devrimin önü kapanmıştır.

Fidel Castro'nun dediği gibi, "(günümüzde) bazı çok güçlü yığın hareketleri ortaya çıkmaktadır. Meydan okumayla karşı karşıya olan onlardır. Son çözümlemede herşey onlara bakar. Ancak onlar, değişik taktikler kullanacaklardır. Bolşevik taktiklerini, hatta bizim taktiklerimizi değil. Dünya değişmiştir. Günümüz dünyasında yeni taktiklere gereksinim vardır."

TÜRKİYE

1978'lerde Türkiye, emperyalistleşme aşamasına dayandı.

Aradan yirmi yıl geçti, hele emekçi halk için hiç kolay olmadı ama Türkiye emperyalistleşti. 1999 yılı başlarında toplanan TKP 10. Kongresi'nin saptadığı gibi, bugün Türkiye emperyalist bir ülkedir. Biz, emperyalizmin hiyerarşik bir merdiven olduğunu ve Türkiye'nin bu merdivenin alt sıralarında bulunduğunu anlatabilmek için buna alt emperyalizm diyoruz. Alt emperyalizm, emperyalist "kulübün" dışında oluşu değil, emperyalizmin alt sıralarında yer alışı anlatmaktadır.

Ancak, 2000'lerin başında bir yeni durum daha vardır. TKP MK'sının Aralık 1999 tarihli bildirisinde söylendiği gibi, Türkiye, emperyalist hiyerarşide terfi etmektedir. Türkiye'nin ekonomik gücü artıyor, jeopolitik önemi artıyor.

Bu söylenenden şu sonuç çıkar ki, en başta toplumumuzun dayatmasıyla, Türkiye bir demokratikleşme sürecine girmiştir.

Bu demokratikleşme sürecinin sahiciliğini arttıran iki öğe daha vardır.

Birincisi, PKK ile yürüyen savaşın devre dışına çıkarılması, topluma hem ekonomik, hem siyasal, hem psikolojik katkı sağlamıştır. Toplumsal psikolojide önemli bir değişim vardır. Dün iyi niyetli ama tutucu geniş kesimler, ülkenin savaş içinde olduğunu görüyor, "ne yapalım, savaş zamanında olağanüstü koşullar egemendir" diyordu. Şimdi savaş bitti. Yeni bir güven geldi topluma. "Haydi" diyor herkes, "demokrasi istiyoruz."

İkincisi, Avrupa Birliği'ne⇨

katılım süreci de demokratikleşmeyi zorluyor.

Şu da çok önemli bir noktadır ki, Türkiye'nin içine girdiği demokratikleşme sürecinin neler getireceği, ne denli derinleşeceği biraz da bizlerin, komünistlerin, ilericilerin, devrimcilerin, tutumuna bakacaktır.

TKP

TKP'nin, iki alanda adım atarak önündeki sürece uyarlanması zorunludur: 1) İllegalite sorgulanmalı; ve buna bağlı olarak, 2) Parti anlayışı demokratikleştirilmelidir.

İllegaliteyi Sorgulamak

Önce şu soruları kendimize soralım: İllegalite araç mıdır, yoksa amaç mıdır? Halka ulaşmanın legal yolunu kestikleri için, biz de illegal çalışırız dememiş miyiz? Legal çalışma olanağı varsa, ya da bu olanak zorlanabilirse, illegalitede ısrar edilir mi? Legal çalışma olanağının var olduğu yerde, illegal çalışma diye birşey var mı Marksizmde?

İllegalite bir amaç değildir, bizi zorladıkları ve *insan kişiliği dahil*, çeşitli alanlarda bize çok şey yitirten bir yoldur.

Bugün, Türkiye'nin yaşamakta olduğu değişim nedeniyle, toplum bilincinde illegalite, zorunluğunu ve meşruluğunu yitirmiştir. İllegal çalışma verimsizleşmektedir. Halk illegal çalışmaya yakın dursa, illegal çalışma verimsizleşmez. Durum böyle iken, illegal çalışmada ısrar etmek, devrimcileri halktan soyutluyor ve kendi içine kapatıyor. Çalışabilmek için bir araç olan illegalite, çalışamamanın ya da çalışmamanın aracına dönüşüyor.

Legalite konusunda şöyle endişeler akıllara gelebilir: Partinin likide olması tehlikesi yok mu? Reformizm, düzene yedeklenme. Ya da gücümüz bunu kaldırabilir mi?

Legalitenin tehlikeleri vardır. Hele illegalitenin çalışmama anlamına dönüştüğü yerde, legal çalışmanın riskleri daha yüksektir. Ancak, likidasyonun da çeşitleri vardır. Evet, legale çıkıp oportünistleşmemek zor bir şey. Dünya işçi hareketinde örneği az. Yalnız, illegalite oportünizme, reformizme karşı panzehir değildir. İllegal iken oportünistleşen partilere de çok örnek vardır. Ayrıca, emperyalist merdivende yukarılara tırmanmakta olan Türkiye'yi yine de bir Avrupa ile karıştırmayalım. Türkiye'nin sorunları öyle kolay ortadan kaldırılamayacak, Türkiye yine sorunlu bir ülke olarak devam edecek. Dolayısıyla, Avrupa'daki legal partilerden daha şanslı olacağız.

Gücümüz legaliteyi kaldıramazsa ortaya çıkabilecek bir erime anlamında da likidasyon tehlikesi vardır. Dolayısıyla, "söylenenler doğru da, legaliteyi götürebilecek kadromuz yok" diye düşünülebilir. Böyle bir düşünce önemli ölçüde meşrudur. Ancak, legalleşme sürecinin kendisinin, bu alanda sonuç değiştirici bir dinamik olabileceğini unutmayalım. Günün gerçeklerinin atılmasını istediği bir adım var. Bu adımı atma noktasında, yapabilir miyiz diye ikircime düşmek yanlış olur. Yapmak için varız, yapmak için elimizden geleni yaparız. Kazananı önceden belli bir tarih, mistikleşirdi. Determinizm mistizme dönüşürdü.

Kilit önem taşıyan nokta, güven veren bir yönetim kadrosudur. Halk, birbirine bağlı, terbiyeli, birbirinin dostu bir yönetim kadrosu görmek istiyor. Dürüst bir yönetim kadrosu.

Kaldı ki, bir üçüncü likidasyon biçimi daha vardır. Legal çalışmayı kaldıramayız, yok oluruz endişesi varsa, şunu unutmayalım ki, illegal partiler de likide olur. Halktan kopuk, çalışamamanın ya da çalışmamanın aracı durumuna dönüşmüş bir illegalite altında komünist partisi, *enerjisini içe döndürür. Küçük burjuvalıklar azar.* Kapını kimse çalmazsa, git gide etkisizleşirsen, erirsen, bu da likidasyondur. Böyle bir likidasyondansa, halka ulaşmaya çalışmanın taşıyacağı tehlikelerle boğuşmak, tercih edilmesi gereken yol olmalıdır.

Parti kadrolarının onayını alırsa, şunu bilelim, bizim anladığımız legalite sürecinin her adımında mücadele vardır.

Legalite ve Ödünler Sorunu

Ödünler konusunda şunu baştan kabul edeceğiz ki, legale çıkacaksan ödün vereceksin.

Bir salonda işçiler toplanmışlar, kapıyı da bir takım adamlar tutmuş, girenin üstünü arıyorlar. Oraya girmek için üstünü aratır mısın, aratmaz mısın? Üstünü aratmak önemli bir ödündür. Lenin, aratırsın diyor, çünkü orada işçilerle buluşacaksın. Aldığın verdiğin dengesi hesabıdır.

Dünyanın en demokratik ülkesinde bile (neresi ise!!) bazı şeyler KP'lerin programlarında yer alamaz. Örneğin, hiçbir legal KP'nin programında proletarya diktatörlüğü sözcükleri yoktur. Sonra, hücre esası, özellikle de iş yerlerinde örgütlenme yasaktır.

Bu iki engeli aşmanın da yolları aranacak ve belki de bulunacaktır.

Dahası, bizim adımız onurlu bir addır, bu adı da vermemeliyiz. TKP, 80 yıldır yalnız adımız değil, benliğimiz, kimliğimizdir. İzin vermiyorlar mı, bunun da kavgasını yapmalıyız.

Türkiye'nin bugünkü ortamında illegal koşullarda ısrar, birşey yapmamakta ısrardır. İyi komünist, kötü komünist, er meydanı orasıdır. Herkes kendini orada gösterir.

İllegalite ve Güvenlik

İllegalite bir de şu yönlerden sorgulanmalıdır: Devlet birimleri, gizli servisler, "derin devlet," bunlar süregen örgütler, dolayısıyla muazzam bilgi, deneyim ve hüner biriktiriyorlar. Devrimci hareket ise, kaçınılmaz olarak belli aralarla hep yeniden başlamak zorunda. Polis öldürüyor, içeri düşüyor, düşüncesi değişiyor gidiyor...

Sonra, devlet olağanüstü yüksek teknoloji kullanıyor. Devrimci hareket bu alanda da kaçınılmaz olarak yoksul kalıyor. Mali güç, yetişkin kadro, süreklilik sorunudur.

Bu irdelemeden net bir sonuç çıkar: Devrimci illegal örgütler polis karşısında büyük ölçüde deşifredirler, dostlarından ise büyük ölçüde gizlidirler.

Parti Anlayışında Demokratikleşme

TKP 10. Kongresi bu yönde ciddi adımlar attı.

Örneğin, eski tüzükle parti, sekreter diktatörlüğü altında bir örgüttü. Her düzeyde sekreter diktası vardı.

Eski tüzüğe göre, bir organda çoğunluk bir yönde, sekreter bir başka yönde karar isterse, sekreterin dediği karar olurdu. Konu bir üst organa götürülebilirdi ama üst organlarda, sekretere değil de komite çoğunluğuna hak veren kararların alındığını hiç anımsamıyorum. Aynı durum için yeni tüzük, organ çoğunluğunun isteği karar olur ama sekreter bu kararla uyuşmuyorsa ve istiyorsa durum üst organa götürülür diyor. Bu önemli bir adımdır, bugün TKP, sekreter diktasından, çoğunluk diktasına geçmiş bir örgüttür.

Partide de-mokratiklik bilinci yükselmiştir. Şimdi bunu en yükseğe çıkarmak durumundayız. Dün sekreter diktatörlüğünde bir partiydik, bugün çoğunluk diktatörlüğünde bir partiyiz. Artık çoğunluk iradesini de diktatörlük olmaktan çıkarmış, farklı görüşlere yaşama ve çoğunluğa geçme haklarını tanımış ama eylem birliği bozulmayan bir parti anlayışına yükselmeliyiz.

Rusya Komünist Partisi 10. Kongre'sinde, "klikler ve hizipler" üzerine alınan kararı reddetmeliyiz. Bu karar, dünya komünist hareketini yıkan nedenlerin başlarında gelir. O tarihten itibaren o "geçici" madde, Sovyetler Birliği yıkılana dek tüm KP'lerde muhalefetleri, tartışmayı, fikir üretimini yok eden bir işleyiş olarak sürüp gitti. Dünya komünist hareketi çöle döndü.

Peki, o geçici durum dışındaki uygulama nasıldır? Herhangi bir konuda MK karar almadan önce, herkez istediği görüşü parti içinde ya da dışında söyleyebilir. Karar alındıktan sonra, eylemdeki birliği korumak için, o konuda ne parti içinde, ne parti dışında karşı görüş belirtilemez.

Günümüz koşullarında bu çerçeveyi nasıl anladığımızı ortaya koymakta yarar vardır çünkü komünist hareketin uygulamaları bu doğru tutumun da içini boşaltmıştır. Karar alındıktan sonra ne parti içinde, ne dışında konuşamazsın kuralı "mutlaklaştırılmış", süresizleştirilmiş, böylece pratik şu noktaya kilitlenmiştir: MK çoğunluğu bu kararı aldı, sen fikirlerini yutacaksın... Böyle bir anlayış egemen ise, çoğunluğun diktatörlüğü yerinde durmakta demektir.

Demokratik bir partide, çoğunluğun belirleyiciliği evet ama çoğunluğun diktatörlüğüne yer yoktur.

Her fikir tartışmasından doğru sonuç çıkmaz. Bazı "fikir" tartışmaları soysuzlaşıp partiyi bölebilir bile ama öteki yolun sakıncaları karşısında bunlar göze alınması gereken tehlikelerdir. Bir yerde fikir tartışması yoksa, orada yaşam yoktur.

Ancak, tartışmanın da bir sınırı vardır, çünkü eylemde birlik olamadıktan sonra parti yine yok olmuştur. Ha ben bu karara katılmadım, baltalayacağım. Bu komünistlik olmaz. Komünistin yetişkinliğiyle, bilinciyle bağlı. Çoğunluk her zaman doğruyu bulmaz ama çoğunluksa uyulur. Ancak, fikrim değişmeyebilir.

Biz, çoğunluk kararına uymaya birşey daha eklemeliyiz: Karar alındığı zaman uyulur. Ama organında istediğin zaman o karara karşı fikrini yeniden getirebilirsin. Hangi organda karar alınmışsa, orada yeniden görüşülmesini isteyebilirsin.

Bu uygulama çeşitli yanlışlara kapı açabilir mi? Açabilir, ölçüyü kaçırmamak zordur. Zor da olsa, bu anlayış değişikliği yapılmalıdır. Parti vicdanı belli bir süre içinde herşeyi anlar. Sen hakkını kötüye kullanırsan, yersiz ve haksız bir konuyu partinin en önemli sorunu yapmaya uğraşırsan, o zaman eylem birliğini bozuyorsundur. Bu çıkar ortaya.

Söylediklerimizi bağlarsak, dünya, Türkiye ve parti gerçekleri, legalleşme ve gerçek demokratikleşme yoluna girmemizi istemektedir. TKP MK'sının Aralık 1999 tarihli bildirisi de bu gerçeğe işaret etmiştir. ●

YENİDEN MARKSİZM VE YENİ KOŞULLARDA MARKSİZM

EMİNE ENGİN

Bin Çiçek'in son sayılarında R. Yürükoğlu'nun çok önemli konulara değinen yazıları çıktı. İlkinde silahlı devrim yolunun kapandığına ilişkin bir değerlendirme yer alıyordu. İkincisinde ise, komünist partisinde yeniden Lenin zamanındaki gibi demokratikleşmenin ve günümüz koşullarında illegaliteyi sorgulamanın gerekliliğine değiniyordu. Bu sonuçlara şiddetle katılıyorum. Bu sonuçların hem doğru olduğunu, hem hayatın gerçeğini yakaladığını ve aynı zamanda çok derin köklerden kaynaklandığını düşünüyorum. O kadar ki, aynı noktalara ve kaynaklandığını düşündüğüm derin köklere ilişkin iki ana bölümlü bir yazıyla düşüncelerimi belirtmek istiyorum.

Yazılanlar, iki kategoride olacaktır. Biri, son 60-70 yıl içinde yapılan yanlışların düzeltilmesi, artık Marksizmin doğrularına geri dönülmesi, ikincisi de o doğruların dünyanın değişen koşullarına uygulanması: Yeniden Marksizm ve yeni koşullarda Marksizm.

1. Devrimin ve devrimci çalışmanın biçimleri

1.1. Marksizmin silahlı devrim diye bir ilkesi yoktur

Devrim, doğası gereği "zor"u içinde barındıran bir kavramdır. Uzun süre düzenin, devletin sahibi olmuş birilerini, bunlar her ne kadar yönetemiyor durumda olsalar da, yalnızca "haydi inin lütfen" diyerek erkten indirmek olanaksızdır. Bu birileri erkten inmek zorunda bırakılmalıdır. Bunun ise genel geçerli koşulu, çoğunluğun bu yöndeki kararlılığıdır. Bu kararlılığın karşı tarafı nasıl bir araçla zorlayacağı ise tamamen somut duruma bağlıdır. Kullanılacak araç silah da olabilir, para da. Hatta günün birinde, "haydi beyler yallah" demek bile yetebilir.

Marks ve Engels, silahlı devrimden değil, nasıl başarılı olabiliyorsa öyle devrimden yanadırlar. Paris Komünü sırasında Komünarlar'ın, değil insan canını, Paris'in binalarını bile koruduklarını övünerek anlatırlar. Barışçı devrimi reddetmediklerine, tam tersine o doğrultuda fırsatlar aradıklarına ilişkin çok örnek verilebilir. Lenin, Ekim Devrimi öncesinde beliren barışçı devrim fırsatından söz ederken, bunun çok değerli olduğunu içi titreyerek söylemiştir. Yani silahlı devrim gerçekte bizim burjuvazi kan banyosuna başvurmaya pek meraklı olduğu için, zorunlu olarak başvurduğumuz bir yol, burjuvaziye verdiğimiz bir ödündür. İnsanlığın mutluluğu için uğraşan komünistler olarak bizler, bize kalsa, tek bir insanın ölmesinden yana olmayız.

Marksizmin silahlı devrim diye bir ilkesi yoktur. Marksizmin, devrimci mücadelenin alacağı biçime ilişkin genel geçerli ilkelerini en iyi Lenin özetlemiştir:

> "Birincisi, hareketi belirli bir mücadele biçimiyle bağlamayarak Marksizm, sosyalizmin bütün ilkel türlerinden ayrılır. Çok çeşitli mücadele biçimlerini kabul eder ve bunları 'keşfetmez', yalnızca hareketin seyri içinde devrimci sınıfların kendiliğinden doğmuş mücadele biçimlerini geneller, örgütler, bunlara bilinçli bir ifade kazandırır. Tüm soyut formüllere ve tüm doktriner reçetelere kesinlikle karşı olan Marksizm, sürmekte olan yığın mücadelesine dikkatli bir yaklaşım gerektirir. Hareket ilerledikçe, yığınların sınıf bilinci geliştikçe, ekonomik ve siyasal kriz şiddetlendikçe, mücadele, sürekli yeni ve daha çeşitli savunma ve saldırı yöntemleri yaratır. Dolayısıyla Marksizm, gerçekten hiçbir mücadele biçimini reddetmez. Hiçbir koşulda Marksizm kendini yalnızca belirli bir anda olanaklı ve var olan mücadele biçimleriyle kısıtlamaz, zira, somut toplumsal ortam değiştikçe, mücadeleye belli bir dönemde katılmış olanlara bilinmeyen yeni mücadele biçimlerinin kaçınılmaz olarak doğacağını bilir. Bu açıdan Marksizm, yığınların deneyiminden, deyim yerindeyse, öğrenir ve 'sistemciler'in, çalışma odalarının soyutlanmış ortamında keşfetmiş oldukları mücadele biçimlerini yığınlara öğretmek gibi bir iddiada bulunmaz. ...
>
> "İkincisi, Marksizm, mücadele biçimleri sorununun tamamen tarihsel bir yaklaşımla ele alınmasını gerektirir. Bu soruna, somut tarihsel durumdan kopuk olarak yaklaşmak, diyalektik materyalizmin kırıntısının bile anlaşılamamış olduğunu gösterir. Siyasal, ulusal-kültürel koşullardaki, yaşam koşullarındaki ve diğer koşullardaki farklılıklarla bağlı olarak, ekonomik evrimin değişik aşamalarında, değişik mücadele biçimleri öne çıkar ve ana mücadele biçimi olur ve bununla bağlı olarak da ikincil, yedek mücadele biçimleri değişim geçirir. Belirli bir mücadele yolunun kullanılıp kullanılmayacağı sorusuna, o andaki somut durumun o anda içinde bulunduğu gelişme aşamasını ayrıntılı bir biçimde araştırmadan evet ya da hayır demeye kalkışmak, Marksist konumu tamamen terketmek demektir." (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İng bas, c.11, s.213.)

Marksizm yığınlara mücadele biçimi reçetesi yazmaz, yığınlardan öğrenir. Mücadele biçimleri sorunu, tarihsel yaklaşımı gerektirir. Çalışma biçimine ilişkin başka birçok alanda da geçerli olan bu ilkeler çerçevesinde günümüz koşullarında çevremize bakınca ne görüyoruz?

Yığınlar, ölüme, öldürmeye ve öldürmeyi kapsayan herşeye karşıdırlar. Örneğin, Amerikan devleti artık tek bir askeri bile öldürecek bir operasyona kolay kolay girişemiyor. "Artık insan ölmesin." Türkiye'de bile en çok duyduğumuz sözlerden biri budur. Bu duyguyu, yığınların bir zerresi olarak kendim de gerçekten paylaşıyorum. Öldürmeye öfkeleniyorum, bu ne cüret diyorum.

Bu duyguların derin kökleri vardır. Gerçekte, her bir insanın mutluluğu diye özetlenebilecek olan komünizm penceresinden bakmaktadır. Toplumların tarihsel olarak ulaştıkları gelişme düzeyi, her bir insanın canına değer vermeyi istemelerini, vermelerini getiriyor. Bu nedenle emperyalizm de görünüşte insanlık edebiyatını ağzından düşürmemek zorunda kalıyor. Bu ikisi birlikte, öldürmeyi gayrı-meşru ilan ediyor. Ama başka bir bölümde ele alacağımız yapısal nedenlerle bağlı olarak, görünüşte pek insancıl kesilen emperyalizm, gerçekte, hem bireysel, hem yığınsal öldürme senaryoları sahneliyor ve halklar da bunu seziyor. Bugün dünyada sınıf mücadelesinin odağındaki en önemli konulardan biri budur: Ölmek ya da ölmemek.

Amerika'da HAARP adlı bir kuruluşun kıyamet planlarından söz ediliyor. *(Akşam,* 23 Eylül 1999) Doğal afetlerin çoğunun doğallığı kuşkuludur. Dünyada hangi terör örgütünü ele alırsanız alın, ya devletler tarafından kurulup kullanıldığı, ya da, bilerek ya da bilmeyerek, şu ya da bu senaryonun figüranlığını yaptığı görülecektir. Yani, ikinci bölümde değineceğimiz nedenlerle bağlı olarak, ölüm bugün bir silah olarak her yoldan halkların üzerlerine doğru yöneltilmektedir. Ölümün karşısında kullanılacak silah yaşamdır. Bu yüzden işçi sınıfı artık tüm insanlığın, yaşamın tek kurtarıcısı olarak net bir biçimde belirmektedir.

Yukarıda yazılanların pratikteki sonucu şudur: Giderek⇨

dünya yüzünde, haksızlığa karşı haklılık için mücadele eden hiçbir hareket, insan öldürme temelinde güçlü, saygın, ruh sağlığı yerinde, coşkulu bir biçimde fışkıramaz. Değil insan öldürmek, insana yeterince önem vermemek bile artık toplumsal suç kapsamındadır. Kanımca Türkiye'de bile, en kararlı hareket, öldürmeye karşı, insana önem temelinde güç kazanabilir. Öldürmeye karşı o kadar kararlı bir kızgınlık vardır ki, ancak bu anlayışla örgütlenen bir hareket, bugünün somutunda, doğru, sağlıklı bir hareket olabilir ve hiç merak etmeyelim, süreç içinde öldürmeye son vermek için öldürme zorunluluğuyla karşılaştığı an, onu da yapabilir. Bu anlayışın yaygınlığı yüzündendir ki, günümüzde, adı "devrimci" de olsa, silahlı örgütler halkın mücadelesini saptırıcı, halk yığınlarını eylemden uzaklaştırıcı işlev görmektedir.

Konunun daha başka birçok yanı da vardır. Adamlar kıyamet planları yapıyorlar, bilim ve teknolojiyi, tamamen katil amaçlara yöneltiyorlar. Marks'ın deyimiyle emekten ayrı bir üretici güç olan bilimi, yine Marks'ın deyimiyle yıkıcı güçe dönüştürüyorlar. Uzaydan ışın vererek mi, cep telefonu yoluyla dalga ileterek mi bilemeyiz ama günlük yaşamda bizim gözümüze görünmeyen, aklımıza bile gelemeyen birçok yöntemle, öylesine "ileri" ve toplu öldürme yolları bulmuşlar ki, kanımca eski tip silah bu açıdan da çok geri kalmıştır. O tip silah, artık satıp para kazanmaları, kendi ölüm amaçlarının tekil tekil kendiliğinden yerine gelmesi, vb. için kullanılmaktadır. Yani örneğin, Türkiye'de düğünlerde, maçlarda silah atarak öldürülen her insan, insanların kendi cebinden emperyalizme verdiği bir armağandır.

Bu söylenenlerle bağlı olarak, silah kavramının nitelik değiştirmesi söz konusudur. Belki adamların toplu katliamda kullandıkları bilgisayar programına virüs sokmak "silah" işlevi görecektir. Belki onların biyolojik saldırısını geri püskürtecek bir madde bulmak "silah" yerine geçecektir. Sonra tarihsel gelişmenin getirdiği değişiklikler düşünülmelidir. Gerçekler gün ışığına, senaryolar boşa çıkarıldığında, öylesine büyük çoğunluklar birlik olabilir ki toplumsal zorla barışçı devrim dayatılabilir. Burjuvaziye verilen ödün geri alınabilir.

Daha da sayılabilir. Kanımca, öyle görünmektedir ki, konvansiyonel anlamıyla silahlı devrim yolu, yalnızca geçici olarak değil, tarihsel olarak gündemden kalkmaya doğru yol almaktadır. Bizim yapmamız gereken insan sevgisinin şampiyonu olmak, emperyalizmin kirli savaşlarını, pis cinayetlerini açığa çıkarmaktır. Onun sinsi ölümcül saldırılarını halka anlatmak ve bunlara karşı önlem almaktır. Bunlar bilinçten çok, bilimi gerekli kılmakta, halkın eksiği de zaten bilinçten çok bilim olarak ortaya çıkmaktadır. Biz bu görevimizi yerine getirirsek, toplum da silahlı devrimin yerine neyin nasıl geçeceğini kendi pratiği içinde saptayacaktır.

Kanımca bu konuda radikal değişiklik yapmak, devrimci hareketin kendisi için de gecikmiş bir gerekliliktir. Devrimciyle oportünisti silah tutkusuyla ayıran bir anlayışın silahlı oportünistler yaratması şaşırtıcı değildir. Bilindiği gibi, bundan 5-6 yıl önce yaşanan Gazi olaylarında devlet güçleri tarafından 32 kişi öldürülmüştü. Tüm devrimci basın, "yeni Gazi'ler yaratacağız" anlamına gelen manşetlerle çıktı. Bu anlayış devrimci harekete çok güç kaybettirmiştir. Güç ve devrimci kişilik... Devrimci, insan canına en büyük önemi verendir.

1.2. Onlar yeraltında, yerüstü bize kaldı

İllegalite de yıllar içinde yanlış uygulamalardan nasibini almıştır. Örgütsel bilgi gizlenecek, görüşler söylenecekken, illegalite giderek görüşlerin gizlenmesi, örgütün ise ya hepten gömülmesi, ya da hepten açık edilmesi olarak iş görmüştür. Partinin illegal çalışmasıyla gizli servis yöntemleri karıştırılmış, görüşünü anasından, babasından, komşusundan, devletin bildiği bazı resmi bilgileri gereksiz bir biçimde yoldaşından gizleyen, başaşağı bir uygulama belirmiştir. İllegalite, partinin demokratikliğini sınırlasa da hileye kılıf olacak diye birşey yokken, en akıl almadık hilelere örtü olarak görülmüştür. Bu durumda, içi dışı bir olmayan, açık konuşmayan, iki yüzlü kişiliklerin türemesi ve bir de bu kişilik yapısının illegal partiye ayrıca zarar vermesi elbette beklenmeliydi.

Ancak, illegalite doğru uygulansa da, birşeyleri gizleme gerekliliğinin yaratacağı doğal bir deformasyon yine olurdu. Bu da öyle bir araç ki, istediğimiz, sevdiğimiz için değil, zorunda kaldığımız için başvuruyoruz. Zorunlu bir ödün. Neden zorunluydu? Devrimci durumlarda her ne kadar çoğunluk olsak da, normalde sistemin anti-komünist saldırılarının bizi yeraltına itecek kadar güçlü olması, demokrasi yokluğunda bunu açığa çıkarmanın olanaksızlığı vb. yüzünden. Özgür olabilmemiz için illegal çalışmamız gerekiyordu. Felsefi anlamda özgürlük, şu ya da bu yasa maddesiyle değil, gerekliliklleri yerine getirmenin çerçevesiyle belirlenir.

Marksizm'in mücadele biçimlerine ilişkin olarak Lenin'in yapmış olduğu ve yukarıda aktardığımız özet, gerçekte örgütsel çalışma biçimleri için de geçerlidir. Yani bu açıdan da yığınlardan öğrenmek ve tarihsel yaklaşım gereklidir.

Yukarıda sürekli emperyalizmin sahtekar senaryolarından, sinsi cinayet hatta katliamlarından söz ettik. Marks, "emperyalizm, aynı zamanda, devlet erkinin en fahişe, sonul biçimidir" der. (Marks, *Seçme Yapıtlar*, üç ciltlik, İng basım, c.2, s.219) Gerçekten de, halkların kaydettikleri gelişme karşısında mangalda kül bırakmazcasına insancıl kesilmek zorunda kalan emperyalizm, insan ve halk düşmanlığını el altından yapmak zorunda kalıyor. Ve kendi düzeni altında illegal çalışıyor. Yalnızca gizli değil, illegal... İllegal çeteler ve onlar arasındaki şifreli, şantajlı illegal kavga bunu yansıtıyor. Emperyalizm istediği hukuku geçiremeyeceği, hukuka toplu katliam maddesi sokamayacağı, hukuk herkese açık, herkesin görüp bilebileceği birşey olduğu ve herkes de bunun hesabını sorabileceği için, hukuk dışına düşüyor, illegal çalışıyor. Halklar, her toplumda dolaşıp, somut durumun gerektirdiği komploları tezgahlayan görülmez elden bıkmışlardır. Açıklık, şeffaflık istiyorlar. Haklıdırlar.

Emperyalizm, yalnızca komplolarda değil, başka birçok alanda da illegaldir. Çeşitli suçlar işleyip ceza almamak, kara para aklamak, vegi kaçırmak, rüşvetle iş yapmak, adam satın almak, haksız rekabet yapmak hep onlardadır. Türkiye gibi ülkelerde çok daha açıktan yürüyen bu tür işler, gelişmiş ülkelerde de yürümekte ama bir farkla ki, açığa çıkarsa istifa getirmektedir. Türkiye'de ise suratına tükür yağmur yağıyor der. Sonra Türkiye'de bütün önemli kurumlar kuruluş yasalarına aykırı durumdadırlar. Örneğin, polisin işkence yapması diye bir yasa maddesi yoktur ama yapmaktadır. Anayasa Mahkemesi, Danıştay, vb kendi kuruluş yasalarına aykırı çalışmaktadır.

İllegaliteyle, seni yasaklayanlar bilmeden çalışma yürütmek istiyorsun. Ama artık gerçekten onlar bilmeden mi yürütüyorsun? Adamların teknolojisi öyle bir düzeyde ki, bilmem kaç mil öteden senin ne konuştuğunu izleyebiliyorlar, telefonunu dinleyip e-mail'ini denetleyebiliyorlar. Onlar herşeyi biliyorlar, ama bildiklerini işlerine geldiğinde kullanıyorlar. Hem de öyle kullanıyorlar ki, sanki içeri düşen biri konuşmuş da öyle öğrenmişler gibi. Böylece örgüte güvensizlik tohumları da ekmiş oluyorlar. Yok, herşey ortada olsun. Allah'ın bildiğini kuldan, devletin gizli servislerinin bildiğini halktan neden gizleyelim?

İllegalitenin bir amacı da güvenlikti. Bu da değişmiştir. Türkiye'de insanlar şimdi faili meçhul cinayetlerle uğraşıyorlar. Bir de cinayet olduğu meçhul cinayetler vardır. Adamlar türlü çeşitli yollardan öldürüyorlar. Artık ne kadar açıkça ortadaysan, sana kara çalınamayacak, çevrende güvensizlik, kuşku yaratılamayacak, temiz bir yaşam sürdürüyorsan, ne kadar iyi bir insansan ve bu alnı açık kimliğinle, durumu tüm tehlikeli yönleriyle açıkça ortaya koyarak halkla ne kadar bütünleşmişsen o kadar güvenliktesin. Çünkü o zaman uyduracakları bazı mavallar inandırıcı olmuyor, ölün belki dirinden daha tehlikeli oluyor.

İllegalitenin neden olduğu bir deformasyon, yeraltını alışkanlık durumuna sokmak, bir tür a-toplumsallığa itilerek toplumun nabzını tutmayı unutmaktır. Bu tuzağa düşmeden hatırlayalım: Biz bu zorunlu ödünü neden vermiştik? Sistemin gücü yüzünden. Toplumlar emperyalizmi yeraltına, kendi devletinde, düzeninde illegal olmaya itecek bir gelişme düzeyine ulaştığına göre artık neden legal çalışmayalım?

Legal çalışma gerekliliği, halkların tarihsel olarak ulaşmış oldukları gelişme düzeyiyle, özlem duydukları demokra-⇨

tik işleyişlerle kopmazcasına bağlıdır. Bu özlemler artık illegal olarak karşılanamaz. Komünistler artık legal ve özgürdürler. Ve bu legaliteyi, emperyalist ülkelerde komünist partilerinin 1950-1960 sonrası legalitesiyle de karıştırmamak gereklidir. Onun içinde sus payı pazarlığı da vardı. İkinci bölümde açıklanacağı gibi, kanımca şimdi durum değişiktir.

Legalite tartışılırken, yasalar ikincil bir sorundur. Çünkü toplumlar belirli bir düzeye gelmişse, yasalar er geç o düzeyi yakalamak zorundadır. Bu en önemli toplumsal yasadır. Türkiye'de her gün bin türlü kılıkta karşımıza çıkan mevzuat öcüsü, TKP'nin legal kurulmasına şimdilik geçit vermeyebilir. Ama zaten o mevzuat gidicidir. Ben topluma güveniyorum. Bunca yıl ekilen önyargılardan sonra, TKP legal kurulursa herkes ona koşmayabilir. Bu anlamda değil, ama halk TKP de legal kurulsun diyecektir. Tabii bir sürü namert senaryo sahnelenecektir. Ne yapalım... Kuştan korkan darı ekmez. Artık gereklilikleri yerine getirmenin çerçevesi, dolayısıyla da özgür olma biçimimiz değişmiştir. TKP ancak legal olursa, halkın istediği gibi açık, şeffaf bir çalışma yürütebilir.

Üstelik, bence olabiliyorsa TKP adını taşımalıdır. Çünkü bu ad, nerede, nasıl, ne sorularının yanıtlarını en kestirme biçimde yansıtmaktadır. Programında proletarya diktatörlüğü kanımca olabilir ve olmalıdır. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Bir kez bu kadar toplumsal gelişme, demokraside de devlet seçimi özgürlüğünü getirmelidir. Ben bu devleti istemiyorum denebilmelidir. Bunlar ideolojik falan değildir. Koyunla kasabın çıkarının aynı yasalarla kollanamayacağı, artık yaşamdan gün gibi açığa çıkmıştır. Herkes, ben koyunun ya da ben kasabın devletinden yanayım diyebilmelidir. İkincisi, kimsenin bizleri ikiyüzlülüğe, fikrimizi saklamaya itme hakkı yoktur. Biz proletarya diktatörlüğünün zorunlu olduğunu düşünüyoruz. Öyleyse neden söyleyemeyelim?

Üçüncüsü, günümüzde yaşadığımız burjuva diktatörlüğü o kadar açık ve tartışmasız biçimde ortadadır ki, gayet pervasızca bize bunu yaşatanların, bizim de proletarya diktatörlüğü isteme hakkımızı tanımaları gerekmektedir.

Halka proletarya diktatörlüğünü anlatmak kolay olacaktır. Hani nasıl bugün herşey parası olana çalışmaktadır, özgürlükler satılıktır, paran varsa para kazanırsın, paran yoksa para kazanamazsın, seyahat, eğitim, sağlık vb. özgürlüğü hep paralılaradır...O zaman da herşey parası olmayandan yana çalışacaktır, özgürlükler satılık olmayacaktır, kazanacağın para olan parana değil, verdiğin emeğe bağlı olacaktır. Nasıl ki bugün 8 milyonluk viskiye %10 zam yapılırken, Birinci sigarasına % 100 zam yapılıyor, o zaman da eğer zam yapılacaksa, bu viskiye % 100, Birinci'ye % 10 olacaktır. Bugün biz burjuva diktatörlüğü altında yaşıyoruz. Bilindiği gibi yasalara göre bir sınıfın bir başka sınıf üzerinde dikta kurması ağır ceza gerektirmektedir. Beyler bu açıdan da illegaldirler. Kendi yasalarına göre bile ağır cezaya çarptırılmaları gerekmektedir. Onlar yeraltına indiler, yerüstü bize kaldı.

1.3. Marksist Leninist parti zaten demokratikti

Burada söyleyeceklerimiz, yalnızca "yeniden Marksizm" kategorisinde olacaktır. "Yeni koşullarda Marksizm" kategorisine hiç gerek kalmayacaktır. Biz demokratikliği "yeniden Marksizm"e göre uygulayabilsek bol bol yeter de artar.

Marksizm-Leninizm'e göre, legal ve illegal koşullarda partinin demokratikliği farklılık taşır. Ama 20. yüzyılda yaşanan anti-demokratiklik hiç birinde yoktur. Tarihte görülmüş, karşıtını öldürmek, ya da bizim yakın tarihimizde görülmüş, kitap toplatmak, karşıtını dövdürmek gibi olaylar ise, Marks, Engels ve Lenin'in hayaline bile yabancıdır.

Burada Marksist parti anlayışının demokratikliğini kanıtlamak için uzun sözler etmeyeceğim. Yalnızca birkaç noktayı hatırlatmak gerektiğini düşünüyorum. Lenin'in parti disiplini anlayışı, açık tartışma eylemde birliktir. Lenin, R.Yürükoğlu'nun yazısında da belirtildiği gibi, iç savaşın yarattığı "olmak ya da olmamak" koşullarında, partide açık tartışmanın **geçici** olarak kısıtlanmasından yana olmuştur. Bu kadar. Ama onun kabul edebileceği en kısıtlı açık tartışma bile bizim kendi pratiğimizde parti düşmanlığı, goşistlik, vb. olarak nitelenirdi. Bizde birileri tartışmak istedi mi, bu, parti düşmanlarının saldırısı olarak ilan edilirdi.

Bizim yaşadığımız ortamlar gibi ortamlarda açık tartışmadan ödün vermek, ne Marks'ın, ne Engels'in, ne de Lenin'in aklına gelmiştir çünkü bu komünistlere hakaret anlamına gelirdi. Komünistlere kendi kafanızı kendi omuzlarınızda taşımayın, birilerine teslim edin, iki yüzlü olun, gerçek düşüncenizi belli etmeyin, vb. demekti. Lenin her zaman parti içinde farklı fikirlerin ve bunlar arasında tartışmanın olmasını tartışılamayacak kadar doğal birşey olarak görmekteydi. Gerçekte Menşevik Bolşevik ayrışmasının fikirsel bir gurruplaşma düzeyinde kalmayıp da RSDİP'de bölünmeye yol açmasının nedeni de Bolşevikler değil Menşeviklerdi. Lenin'den alıntı aktarmayacağım. Eski demokratikliği yeniden inşa etmek gerekliliğine ve bunu nasıl olabileceğine ilişkin akıl yürütmeye çalışacağım.

Türkiye'de TKP kökenli ya da eğilimli çok sayıda gurup ve TKP'ye ilgi duyan çok sayıda kişi vardır. Bunların hepsinin farklı fikirlerinin olması doğaldır. Legal bir parti kurulup kurulmaması gerektiği konusunu da kapsayan ortak bir tartışma süreci başlatılmalıdır. Eğer herkes önerisini genel çıkar açısından yapıyorsa, o zaman karşı tarafı ikna etmeye çalışmak da boynunun borcu olmalıdır. Bu yüzden tartışmaya böyle bir oluşuma karşı olanlar da katılmalıdır. Kanımca legal parti oluşturulmalıdır diyenler çoğunlukta olacaktır.

Eğer bir parti isteniyorsa, herhalde herkes bunun bir dükkan ya da oyuncak değil gerçek, yaşayan ve ciddiye alınan bir organizma olmasını istiyordur. Kendine göre bu yönde öneriler yapıyordur. Bir kez bu önerilerin en demokratik bir biçimde tartışılması zorunludur. İkincisi, bütün bu fikir farklılıklarını, herkesin dört elle sarılacağı bir parti şemsiyesi altında saklı tutabilecek bir yapı oluşturulmalıdır. Bunun⇨

İŞÇİNİN SESİ

web adresi değişmiştir.
Yeni adresimiz:

www.T-K-P.org

Yeni e-posta adresimiz:

info@t-k-p.com

Mesajlarınızı bekliyoruz.

TKP

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ

İyi günler Yoldaşları Türkiye Komünist Partisi İnternet Sayfasına Hoşgeldiniz. Bugün 4 Mayıs Perşembe.

Good Afternoon Comrades! Welcome to Web Site of The Communist Party of Turkey. Today is: 4 May Thursday.

TÜRKİYE KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTESİ'NİN 1 MAYIS BİLDİRİSİ

1 Mayıs Yazıları

Marx & Engels Manifesto

mekanizması Marksizm'de hazır vardır.

Kimsenin fikrini değiştirmesi, olduğundan farklı görünmesi gerekmez. Açık tartışma, eylemde birlik temelinde birlikte mücadele edilememesi için neden yoktur. Fikirleri gizlemek gerekmeyeceği için hizipçiliğe, fikir söyleyememenin sonucu olarak kişilik karalamalarıyla gölge boksu yapmaya, vb. de gerek kalmayacaktır. Fikrine ters de olsa karara uydun mu, fikrin zaten belli olduğundan, ikiyüzlü konumuna düşme tehlikesi olmayacaktır.

Eğer, ön tartışmasıyla, kurulmasıyla ve kuruluş sonrasıyla, bu önerilen türden bir süreci komünistler kendi aralarında yaşayabilirlerse, Türkiye'nin demokratikleşmesine en büyük katkıyı yapmış olacaklardır. Bütün farklılıklarına rağmen, temiz, dürüst ve disiplinli bir birlik oluşturabilirlerse de halkın birliğine, birliğin enerjisine, enerjik bir coşkuya kapıyı açacaklardır. Bu kapıdan, sanıldığından çok daha büyük olaylar, dönüşümler, atılımlar geçebilir.

Günümüzde sağlı sollu tüm burjuva partilerine baktığımızda, ya anti-demokratiklik, ya laçkalık, başıbozukluk görüyoruz. Örneğin, kimin nereden seçime gireceği gayet anti-demokratik bir biçimde tepeden belirlenirken, kimin cumhurbaşkanı adayı olacağını parti liderleri tabana danışmadan belirlerken, meclis gurubunun parti kararına uyması ya da bir milletvekilinin gurup kararına uyması anti demokratikmiş, herkesi kendi vicdanına bırakmak pek demokratikmiş gibi gösteriliyor. Oysa gereken ve halk tarafından da istenen, gerçekten demokratik bir disiplindir. **Açık tartışma, eylemde birlik**. Günümüzde bunu sağlayabilecek tek güç Marksizmdir.

Bugün TKP vardır ve bu adı, eski TKP tüzüğü temelinde bile gayet meşru olarak taşımaktadır. Ama amaç parti şövenizmi yapmak, ya da belirli bir örgütü birilerine dayatmak değil, iş yapmaktır. Bunun için tüm komünistlerin tek çatıda birleşmeleri ya da bunu sağlayacak bir çatıyı yeniden birlikte oluşturmak en uygunudur. Eğer, ön tartışmasıyla, kurulmasıyla ve kuruluş sonrasıyla, yukarıda önerilen türden bir süreci tüm komünistler kendi aralarında yaşayabilirlerse, ne ala. Yaşayamazlarsa, o zaman hedef yine değişmiyor, ama sonucu mücadele belirleyecektir. Başka bir deyişle, yukarıda önerilen türden bir süreç yaşanabilse, kanımca sonuç şimdiden bellidir. Komünistler, fikir farklarını saklı tutarak birleşip, kendi güçlerine güven içinde davranabilseler, biz parti kuruyoruz deseler, bunun karşısında durabilecek bir güç, ölmüş ama cenazesi kalkmamış mevzuat dahil, yoktur. Ama tam da bu nedenle birleşmede sorun çıkacaktır ve öyle görünüyor ki sonucu belirlemek belli bir mücadele gerektirecektir.

Yaşlı, tonton bir amca. Bürokratik bir görevden emekli olmuş. Belki kızar, sinirlenir diye kendimizi ona, biraz çekimser bir biçimde, "biz solcuyuz" sözcükleriyle tanıtıyoruz. Aldığımız yanıt ilginçtir: "Ben solcu falan değil, komünistim." Hoppala. Yaşamında hiç TKP'yle ilintisi olmamış. Söylediklerinin teorik olarak komünizmle ilgisi olduğu da söylenemez. Ama toplumdaki arayışı o yaşında çok güzel yansıtıyor. Tüm partilerden apayrı, sistemi tümüyle değiştirecek, açık, net, oyunsuz bir oluşum arıyor. Bunu da "ben komünistim" diyerek dile getiriyor.

Komünizm popülerleşiyor. Halkın ağzından teorik olarak dört dörtlük cümleler beklentisiyle bu oluşuma sırtlarını çevirmiş oldukları için, geri, duyarsız vb. diye halkı suçlayıp duran eski komünistler buna ayak uyduramazlarsa, toplumsal gelişim yeni komünistlerini de yaratacaktır. Ama bu tarihi geciktirmek olacaktır. Bizim görevimiz olmayacakları oldurmak değil, olacakları hızlandırmak, tarihsel gelişimin sancılarını azaltmak değil midir? Eski komünistler kendilerini yenileyebilmeli, demokratik birlik oluşturarak demokratikleşmeye de öncülük edebilmelidirler. Gerçekte komünistin eskisi olmaz, deneylisi olur, yaşlısı olur, ama komünist hep yenidir, en yenidir.

2. Dünyada dikkate alınması gereken değişmeler

2.1. Herkes emperyalist olursa....

Bilindiği gibi, emperyalizm 20. yüzyılın başında oluşmuştur. O zamandan beri bizler de "dünya emperyalist sistemi"nden söz ediyoruz. Ancak ilk başlarda bu sistem, bir avuç emperyalist ülkenin, kimi kapitalist, kimi kapitalist bile olmayan öteki ülkelerle olan sömürü ilişkileriydi. Tüm dünya, emperyalizmin şöyle ya da böyle güdümünde olduğu, bu durum sistematik bir ilişkiler bütünü oluşturduğu için, dünya emperyalist sisteminden söz ediliyordu. Zaman içinde, kapitalist olmayan ülkeler kapitalistleşti, kapitalist ülkeler emperyalistleşme yoluna girdi. Bunlardan bir kümesi 1970'lerde, bir kümesi 1980'ler de, bir diğer kümesi ise 1990' larda emperyalistleşti. Türkiye 1990'larda emperyalistleşenlerdendir.

Tabii emperyalizm bir hiyerarşi olduğu için, emperyalistleşen ülke de hemen gelip tepeye oturmuyor. Tırmanma mücadelesine alt basamaklardan başlıyor. Kapitalizmin eşitsiz gelişme yasası nedeniyle, tırmanabilir ya da tırmanamayabilir, tırmanırsa tırmanış yavaş ya da hızlı olabilir. Hatta, tarihte Japonya örneğinde görüldüğü gibi, bir ülke gerilerden gelip tepelere fırlayabilir. Bu birçok etkene bağlıdır ve konumuz dışındadır.

Üretimin uluslararası dokusu sıklaştıkça, emperyalistleşenler çoğaldıkça, durum değişmeye, dünya tek bir bütün olmaya, deyim yerindeyse, daralmaya başladı. Dünya emperyalist sistemi dediğimiz sistem, giderek, gerçekten emperyalistlerin bir dünya sistemi olmaya doğru hızla yol alıyor. Av azalıyor, avcı çoğalıyor. İşler, bir avuç emperyalist ülkenin, savaşarak da olsa, dünyayı paylaşıp sömürü ağı kurduğu zamanki kadar tıkırında yürümüyor. Zaten emperyalizmin uzay araştırmaları da, bilim ve araştırmaya olan aşkından değil, dünya daraldıkça yayılacak yeni dünyalar arayışındandır. Dünya giderek bütünleşiyor ve emperyalist oluyor, ama kimi sömürecek? Bu soruyu akılda tutmazsak, kanımca son 30 yılın olaylarını doğru anlayamayız.

Dünyadaki bu değişme eski yapıyı sarstı, yapısal bunalım yarattı. Emperyalist sistem son 30 yıldır yapısal bir bunalım yaşıyor. 1970-1980 arasında emperyalizm, alttan gelen bir başkaldırıyla karşılaştı. Gerçekte 1968'ler bunun başlangıcıydı. Birbiriyle bağlı olarak, hem devrimci mücadele açısından, hem orta derecede gelişmiş kapitalist ülkelerin şiddetli rekabeti açısından. Para somut dayanaktan yoksun kaldı, para sistemi buharlaştı. Amerika'nın liderliği sarsıldı. Sistemin emir komuta zinciri bozuldu. Paylaşım yeni ve daha topyekün bir kavga gerektirmeye başladı. 1980'ler bunun ön hazırlıklarıydı. Ve zaten kanımca, 1990' dan beri de, sürüncemeli bir yıpratma savaşı tarzında yürütülen Üçüncü Dünya Savaşı'nı yaşıyoruz.

2.2. Karşıtlar çoğalıyor, gelişiyor, güçleniyor

Kapitalizm sürekli yayıldı ve gelişti. Kapitalist olmayan ülkeler kapitalistleşti, kapitalist ülkeler emperyalistleşti. Peki, dünya işçi sınıfının, halklarının zamanı boşa mı geçti? Geçemez ki.

Kapitalizmin temel yasası kâr yasasıdır ama tam da bu nedenle, o kendi mezar kazıcısını yaratır, kendisini yıkacak olan sınıf çelişkilerini olgunlaştırır. Daha iyi sömürebilmek için sömürülenleri geliştirmek zorundadır. Kapitalizmin işçi sınıfına, halklara ister istemez getirdiği gelişme, her ne kadar tutarsızsa, yani 'bu ne perhiz bu ne lahana turşusu' dedirten cinstense de, devasadır. Bunun bir sonucu Ekim Devrimi gibi başarılı devrimlerdir. Böyle deneylerin eğitici etkileriyle de çok yakından bağlı bir başka sonucu ise, işçi sınıfının, halkların kaydettiği toplumsal-siyasal ilerlemedir.

Zaten burjuvazi ayakları üzerinde durmaya başladığı anda, döner arkasına bir de bakar ki, koca bir işçi sınıfı vardır. O andan itibaren işçi sınıfının nefesini ensesinde hisseder, korkudan bacakları titrer ve feodaliteye karşı gösterdiği demokratlığı kenara bırakır.

Madem burjuvazi işçi sınıfını görünce demokratlığı bırakıyor, neden en ileri burjuva demokrasileri en emperyalist ülkelerde? Çünkü toplum ileri, istiyor ve emperyalistlik olgusu da bu isteklerin faturası için kaynak oluşturuyor. Yani o ülkelerdeki demokrasiler, burjuvazi demokrat olduğundan değil, halklar ileri olduğundandır. Örneğin, İngiliz devleti Türkiye'de yaptıklarının binde birini bile İngiltere'de yapamaz.

Parmak ayı gösterirken budalalar parmağa bakarlar. Halklar öylesine ileri bir konuma gelmiştir ki, burjuvazi insan haklarına pek düşkün, çevreci, doğa aşığı, hayvan hakları sa-⇨

vunucusu, barış ve kardeşlik yanlısı vb. kesilmiştir. Eğer budalalık etmeyeceksek, biliyoruzdur ki, burjuvazinin mangalda kül bırakmayan bu sahte konumu parmak, halkların ilerlemesi ise aydır. Halkların ilerlemesini biz düzgün bir biçimde, doğrudan yansıtamadığımız için, bu durum şimdilik daha çok burjuvazinin aynasından görülüyor. Bu yüzdendir ki adamlar artık açıktan savaş bile yapamaz oldular. Bin türlü entrikayla, senaryoyla, sürüncemeli yıpratma savaşları, iç savaşlar yürütüyorlar.

Konuyu daha iyi açıklayabilmek için, şimdi dünyayı tek bir ülke olarak varsayalım.

2.3. Emperyalizmin zayıf zinciri dünya

Bir yanda emperyalist sistem artık emperyalist ülkelerin bir dünya sistemine dönüşüyor, öte yanda işçi sınıfının, halkların ulaşmış olduğu gelişme düzeyi. Çoğunluk emperyalistleşmiş, yatırım alanları da uluslararası çapta birbiri içine geçmiş. O zaman, süper kâr elde edecek bir "dış yatırım alanı" kalmıyor. Emperyalist sistem bu kez de dünyanın sınırlarına takılıyor.

Bu durumu, sınıf çelişkileri olgunlaşmış, aynı zamanda da emperyalistleşme aşamasına ulaşmış tek bir kapitalist ülkeye benzetebiliriz. Emperyalistleşme aşamasına gelip dayanmış bir kapitalist ülkede neler olur?

İngiliz işadamı Cecil Rhodes, "iç savaşı önlemek istiyorsan emperyalistleşeceksin" sözünü işte tam böyle durumlar için söylemiş. (Lenin, *Emperyalizm, Toplu Yapıtlar*, cilt 22, s. 111, İng. basım) Olgunlaşan sınıf çelişkileri ve işçilerin, emekçilerin gelişmesi temelinde haklar talep edilir, istemler öne sürülür. O ülke emperyalist olursa, burjuvazi, kâr hadleri yüksek dış pazarlara sermaye ihraç ederek elde ettiği süper kârlarla, ucu kendisine dokunmadan, bu istemlerin en azından önemli bazılarını karşılar. Böylece iç savaşı önlemiş olur.

Bu dönemeç noktasında, tarihteki hemen hemen bütün önemli örneklerinde, bir de hak isteyenlerin, istem öne sürenlerin sayısını azaltma, nüfustan kurtulma girişimleri vardır. Yukarıdaki sözleri eden Cecil Rhodes, aynı zamanda 500 bin İngiliz'in Anglo Boer savaşı gerekçesiyle Güney Afrika'ya postalanmasının da baş sorumlusudur. Birinci Dünya Savaşı'nda bir hattın savunması için aylarca uğraşılıp yüz binlerce şehit verilmesinin altında yatan bir etken de kuşkusuz nüfus kıyımıydı. Hitler, 6 milyon Yahudi'yi katletmiştir. Eğer o tarihlerde Almanya'da 6.5 milyon Türk ya da Kürt olsaydı, Hitler belki de tarihe Türk-Kürt düşmanı olarak geçecekti.

Yani hesap çok basit. Toplum gelişmiş, sömürülenler haklarını istiyorlar. Burjuvazi önce kârını artırmadan bu hakları cebinden karşılarsa, burjuvazi olmaktan çıkar. Dolayısıyla önünde iki yol var: Biri emperyalist olarak, hakları karşılamak için ek finansman sağlamak, ötekisi hak isteyenleri kendine zarar vermeyecek bir ölçüde azaltmak ki bulacağı ek kaynak yetsin, ya da kendine de kalsın. Tarihte hep bu ikisi birlikte görülmüştür. Hatta, şöyle çok kaba bir genelleme bile yapabiliriz. Ne kadar çok ek finansman buluyorsa o kadar az nüfus kıyımı yapmıştır. Ek finansman olanakları ne kadar darsa, o kadar çok nüfus kıyımı yapmıştır.

Tabii bir de zaman boyutu vardır. Yukarıdaki kaba genellemede sözü geçen denge hemen ve hızlı kurulabilir, hemen ve hızlı kurulamayabilir. Ek finansman bulana ve artık nüfusu kıyana kadarki süreç içinde burjuvazi, toplumu baskı altına alıp, korporatif bir biçimde, tek sesli yani monolitik devletin altında örgütleyerek zaman kazanabilir. Bu faşizmdir. Bunu yapamadığında alternatifi devrimdir. Bazı ülkelerde ikisine de gerek olmayabilir çünkü gereken yeni denge çabucak kurulabilmiştir.

Burada çok kısaca ve çok da kabaca özetlediğimiz mantıkla biz yıllarca "Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye"den söz ettik. Yürükoğlu yoldaşın bu adı taşıyan, çok güzel ve hâlâ önemli kitabını unutmamız olanaklı değildir. Değil unutmak, aynı fikirleri dünya çerçevesinde yeniden ele almak gereklidir. Emperyalizmin zayıf zinciri dünya...

Bu konuyu ele almaya zincirin en önemli halkasıyla başlayalım.

2.3.1. Zincirin en önemli halkası ne durumda

Son 30 yıl içinde ABD'nin liderliğinin sarsıldığını belirtmiştik. Sorun yapısal bunalımdan kaynaklandığı için, bunun-la kastedilen, Amerika'nın mutlak zayıflamasından çok yeni durumun gerektirdiklerine göreceli zayıflaması, diğerleriyle aranın liderliği tartışmasız kılacak kadar çok olmaktan çıkması ve yapısal bunalımın liderliği, özellikle tek bir ülkenin dünyaya tek başına liderliğini, zorlaştırmasıdır. Yani, gerçekte söz konusu olan, dünyada yönetim bunalımıdır. Sermaye dünyayı eskisi gibi yönetemiyor. Dolayısıyla ABD de, koyunun olmadığı yerde keçi olarak liderliğini, kör topal sürdürüyor.

Son on yıllarda Amerika treni yeniden yakalamaya yönelik çok çaba harcamıştır. 1990'larda, özellikle 1995 sonrasında, çok önemli başarılar da kazanmıştır. Ancak artık bu tür alanlarda bile işe hile karışmıştır. Psikolojik balonlarla borsalarda öylesine büyük vurgunlar vurulabiliyor ki, hile de son derece ekonomik bir anlam taşımaya başlamıştır.

Örneğin, Sosyal Güvenlik fonlarının bekçisi olarak boy gösteren Clinton, bütçenin bu fonlar dışındaki bölümünün açığının ancak 10 yıl içinde kapanacağını, 2015'te de artıya geçeceğini söyleyince, Sosyal Güvenlik fonlarındaki fazlanın bütçe açığını kapatmaya kullanılmasını önleyerek fon bekçiliğini onun elinden kapmak isteyen Cumhuriyetçiler bir yasa tasarısı hazırladılar. Derken birkaç gün içinde, bütçeye ilişkin yeni tahminler ortaya çıktı ve fon dışı bütçenin açığı olmadığı, hatta artısı olduğu "anlaşıldı". Açıktır ki artık kendi ekonomilerine ilişkin olarak bile hile yapmaktadırlar. Bu nedenle inanmamız istenenle, gerçekten olanı ayıklamak zorunlu olmuştur.

Economist adlı dergiden ABD ekonomisine ilişkin kısa bir özet yapalım:

> "1950'lerin ve 1960'ların Altın Çağı'nda, ekonomi, üretkenlikte yılda yaklaşık % 3 artışla ve düşük enflasyonla, hızla büyüyordu. Derken, hâlâ düzgün anlaşılamayan nedenlerle, 1970'lerin başlarında, üretkenlikteki artış yılda % 1'lere düştü ve 1990'ların ortalarına kadar da öyle kaldı. 1996'dan beri üretkenlik hızla artmaya başlamıştır, ancak ekonomiciler, bunun devresel bir sinyal mi, yoksa kalıcı bir bolluk mu olduğu konusunda ikiye bölünmüşlerdir."(*Economist*, 20 Kasım 1999)

28 Ekim'de ülkenin ulusal gelir hesaplarının kapsamlı bir revizyonu, 12 Kasım'da da, buna bağlı olarak üretkenlik verilerinin revizyonu yayınlanmış. Bunların sonuçlarına göre geçmişte üretkenlik açısından iyi yıllar, sanıldığından daha iyiymiş ve kötü sanılan birçok yıl da sanıldığı kadar kötü değilmiş. Revizyonda üç şey yapılmış: 1. Yeni bazı veriler eklenmiş. 2. Tasniflemede değişiklik yapılmış, bilgisayar yazılımına yapılan harcamalar artık yatırım kategorisine sokulmuş. 3. Enflasyon ve üretkenlik tahminlerinde kullanılan istatistik teknikleri değiştirilmiş. Verilere göre, 1995 üretkenlik artışı Altın Çağ'dakinin % 90'ını yakalamış.

Bu durumla bağlı olarak tartışılan bir sorunun, bunun devresel bir sinyal mi, yoksa kalıcı bir bolluk mu olduğunu yukarıda aktarmıştık. Bir soru da şudur: ABD'de, üretkenlikte, başını bilgi iletişim teknolojisinin çektiği, giderek artan ölçüde artışın olduğu bir 'Yeni Ekonomi' mi vardır? Yani, Amerikan ekonomisinin bir nitelik değişimi geçirip geçirmediği tartışılıyor.

Robert Gordon adlı, üretkenlik uzmanı bir profesörün yaptığı ve ardından revize edilmiş verilere de uyarladığı araştırmaya göre, üretkenlik artışının yaklaşık yarısı, bilgisayar ve yazılım alanındaki üretkenlik artışından, % 40'ı devresel etkenlerden ve kalan % 10'u da ölçümlerdeki yanlışlardan kaynaklanmaktadır. Gordon, bilgisayar sektörü dışında dikkate değer bir üretkenlik artışı göremediğini, ekonomide nitel bir değişimin ise emaresinin bile olmadığını savunmaktadır. İşin garibi, tartışmada Gordon'un karşıtları da Gordon'un sonuçlarını reddetmemekte, yalnızca bazı noktalarda kuşku duyduklarını belirtmektedirler.

"Yeni Ekonomi" türünden iddialar öyledir ki, tartışmada taraftar gözükenin bile doğru dürüst savunamaması, hayatta kendini dayatır. Kanımca bu yeni ekonomi tezi gaz verme, ya da ekonomik bir hiledir. Yani, ortada, bilgisayar teknolojisinde önemli bir gelişme ve bunun üretkenlikte getirdiği önemli bir artış vardır ama ekonomide nitel değişim yoktur. Nitekim, 18 Ocak 2000 tarihli *Financial Times*, ABD ile ilişkin olarak durumu şöyle özetliyor:

> "Clinton yıllarına damgayı vuran en önemli olgunun, ne yargılanmanın sürdüğü leke, ne de ekonomik canlanmanın ka-⇨

zandırdığı madalya değil, kaybedilen global liderliğin büyüyen deliği olması gerçek bir tehlikedir."

Dünya bütünleşiyor. Giderek herkes emperyalistleşiyor. ABD liderliği kaybetmiş ama onun kaybettiğini kimse bulmamış. Sermaye dünyayı eskisi gibi yönetemiyor. ABD dünyanın yönetilemezliğini yönetiyor. Bu durumda ortaya çıkan "çözümler" neler olabilir?

2.4. Senaryolar, komplolar ve kıyamet planları

Bir bakıma artık bir bütün olarak dünya emperyalistleşme aşamasına geldi dedik. Hangi dış pazara açılacak? Dünya vatandaşlarının haklarını, istemlerini nasıl karşılayacak? Yukarıda sözünü ettiğimiz ek finansmanı nereden bulacak? Bulamazsa ne yapacak?

Eğer birileri sömürecek başka gezegen buldular da bizlerden gizliyorlarsa o başka. Yok bulmadılarsa, durumlar şöyle görünüyor:

1. Ek finansman bulmanın bir yolu başkasının elinden almaktır. Savaşmaktır. Ama artık halklar savaşa o kadar karşı ki, açıktan savaşamıyorlar. Senaryolarla, komplolarla, zoraki kışkırtılan yerel çıban başlarıyla, yıpratma tarzında savaşlar, iç savaşlar yürüterek, halkları soymaya, birbirlerini ütmeye çalışıyorlar.

2. Ek finansman bulmanın bir başka yolu da birilerinin teknolojide büyük ilerlemelerle ekstra artık-değer sağlamasıdır. Üretimin dünya-toplumsallaşması o kadar girifttir ki bu hemen dünyaya yayılacağı için ekstralığı pek olmayacaktır. Olsa bile geçici bir olgudur. Ayrıca artık teknolojideki her ilerleme kâr hadlerini iyice düşürerek dönüp dolaşıp yine nüfusu "artık"laştırmakta, "tehlikeli" olmaktadır.

3. Bu durumda en güvenilir yol dünya nüfusunu katletmektir. Nitekim en ağırlıklı olarak bu yapılmaktadır.

Son 15-20 yıldır Afrika kıtasında olanları listeleyebilsek, net olarak ortaya çıkacaktır ki bu kıtada kıyım yapılıyor. Akla gelmeyecek çeşitlilikte yollardan insan öldürülüyor. Aids, garip darbeler, garip savaşlar ve iç savaşlar, garip felaketler, kıtlıklar....

Afrika'da on milyonlarca insan Aids'den ölmeyi bekliyor, bunların çocukları bile Aids'li doğuyor. Virüs sürekli artan hızda yayılıyor, yani bugün ölümü bekleyen on milyonlar yarın yüz milyonlar olacaktır. Aids ilk ortaya çıktığında, çeşitli uluslardan bir gurup doktor, bu virüsün CIA laboratuvarlarından yayıldığını açıklamışlardı. Acaba şimdi yaşıyorlar mı?

Cezayir'deki İslamcı dehşeti.... Türkiye'de birçok solcunun bile yıllarca çenesini yoran, "vah,vah, Türkiye değil İran, Cezayir gibi olacak" diye korkuya garkeden olayların, Cezayir ordusu tarafından tezgahlandığı ortaya çıktı. Bu muazzam Şeriatçılar, baskın yaptıkları köylerde bir-iki, beş-on değil, 90-100-150 insan öldürüyorlardı. Kim bilir kaç milyon insan öldürdüler.

Afrika'da, örneğin İngiliz misyonerlerin darbe yapmasının, sonradan kabile çelişkilerini kızıştırmasının onlarca örneği vardır. Bu güzel kıtadan hep garip kabile savaşlarının haberlerini kulak ucuyla duyar, o insancıkların geriliğine veririz. İyi de, o insanların saflığı, tecrübesizliği üzerine oyunlar kurup onları birbirlerine katlettirmek ilerilik midir?

Tabii, Afrika'daki "doğal" afetleri de unutmamak gerek.. Son onyıllar içinde Amerika doğanın hakimi Allah olmaya terfi etmiştir. Yalnızca Afrika'da değil, Amerika dahil, dünyanın her yerinde. Tayfunlar, hortumlar, seller, depremler... Bilinçli başıbozuklukla trafikte, hastanelerde ölüme terkedilmiş yüz binler.. İstatistik eğitimi görmüş biri olarak son onyılların felaket yoğunluğunun raslantısal olduğuna inanmam olanaksızdır.

Yalnızca doğal görüntülü felaketler mi? Bilerek, planlayarak terör kışkırtmak, kirli savaşlar tezgahlamak... İran-Irak savaşında yalnızca İran tarafından 1 milyon insan ölmüştür. Savaşın bundan ve Amerika Birleşik Devletleri'nin iki tarafa da silah satmış olmasından başka somut bir sonucu yoktur. Kürtler her parçada kıyılmıştır. Türkiye'de Kürt sorunu görünümünde tezgahlanan kirli savaş, Hizbullah oyunu ve öldürülen yüz binler...

3. Kısacık sonuç

Halklar ileri düzeye ulaşmış, emperyalizm köşeye sıkışmıştır. Bu nedenle de dünya nüfusuna sinsi bir savaş açmıştır. Bilimi, üretici güçleri yıkım gücüne dönüştürme yönünde kullanmaktadır. Çeşitli kılıflarda katliamlar yapmaktadır. Bu durumda:

1. Konvansiyonel silah, bildiğimiz anlamıyla silahlı devrim yolu geçersizleşiyor.

2. Katliamlar legal yapılmayacağına göre, emperyalizm giderek illegalleşiyor. Halkla-rın ilerlemesi karşısında legalde pek insancıl görünürken, illegal yollardan öldürüyor.

3. Halkların ilerlemesinin gündeme getirdiği açıklık, şeffaflık ve demokratiklik istemlerini karşılamak bize düşüyor. En önemli silah örgüttür. Örgütün bu işlevini yerine getirebilmesi için de kendisinden beklenenleri doğru algılaması gereklidir. ●

GELECEK İÇİN SAVAŞMAYA DEVAM...

Merhaba yoldaşlar,

On yıl aradan sonra yeniden aranızda olmanın mutluluğunu yaşıyorum.

Zorlu yıllardı, dağılmıştım. Tek başına kalmanın verdiği güçlüğün yanı sıra kendimle olan iç hesaplaşma ile geçti ilk yıllar. Türkiye değişiyordu. Farkına vardığım ilk şey de, tespitlerde yanılmadığımızı görmekti.

Parti disiplinini çiğnemiş yenik düşmüştüm. Buradayım demek istesem de önce kendi içimde kendimi bağışlamalıydım. Şunu açıkça itiraf etmeliyim ki uzak olduğum yıllarda bile içimde sakladım. Gündelik yaşamda, sizlerden aldığım bilinçle, benlik savaşımlarından kendimi arındırmaya çalıştım. Çevreme insan olabilmenin temel koşulu olan sevgiyi yaymaya çalıştım. Küçük bir kitabevinde, yüzlerce insanın varetmek istediği düşleri hayata geçirdim. Küçük mekanda kollektif yaşamın çekirdeğini oluşturmuş olmanın mutluluğunu yaşadım. Komünistim demekten korkmamayı da bu günlerde özümledim. Yazın alanında uçarı çocuksuluğumla hep muhalif tavrımı korudum. Sırtımda taşıdığım kitaplardan kazandığım paralarla çıkardım kitaplarımı.

Birgün parti saflarına dönme kararı verdim. Kararımı yaşama geçirmem 5 yıl gibi bir zaman aldı. Siyasi yapılanmalar, çarklar arasında un ufak oluyor ya da onun birer kuklası haline geliyorlardı. Yakın bulmuyordum kendimi hiçbirine. Bunalıma düştüğüm yıllarda bile korudum özümü. Bu da sizlerden aldığım ve hiçbir zaman yadsımadığım disiplinle gerçekleşti. Yaşamın yükü sürekli omuzlarımda olarak, kitaplardan öğrenemediğimi günlük hayattan öğrendim. İnat ettim, kement attım içimdeki deliliğe ve acı içinde çelişsem de gelecek için küçük bir çiçek tohumu olabilmek için didindim durdum. *İşçinin Sesi* yüreğimden hiç gitmemişti zaten.

Hiç yabancılaşma yaşamadım, bir iki minik anlaşmazlık dışında yeniden hiçbir şey olmamış gibi başladım çalışmaya. Yüzüme bile vurulmadı hatalarım. Nejat Yoldaş'ın eksikliğini hissetmek ise çok güç geliyor ama onun ilkelerini yaşatmak, ondan aldığımız sevgiyi insanlara iletmek için çalışıyoruz. Beni onca şeye rağmen aranıza aldınız, partimi seviyorum. Ömrümün sonuna dek TKP saflarında 99 gözlü Argos olarak var olacağım. En içten duyarlılığımla tüm yoldaşlarıma merhaba... Gelecek için savaşmaya devam...

Y. Emre

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 1 kitap göndererek abone olunabilir.

✉Yazışma adresi:
PO Box 513 London, N1 4AR

Web site adresi:
http://www.T-K-P.org

E-Mail adresi:
info@t-k-p.org

Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.